

ПЕРСТОН

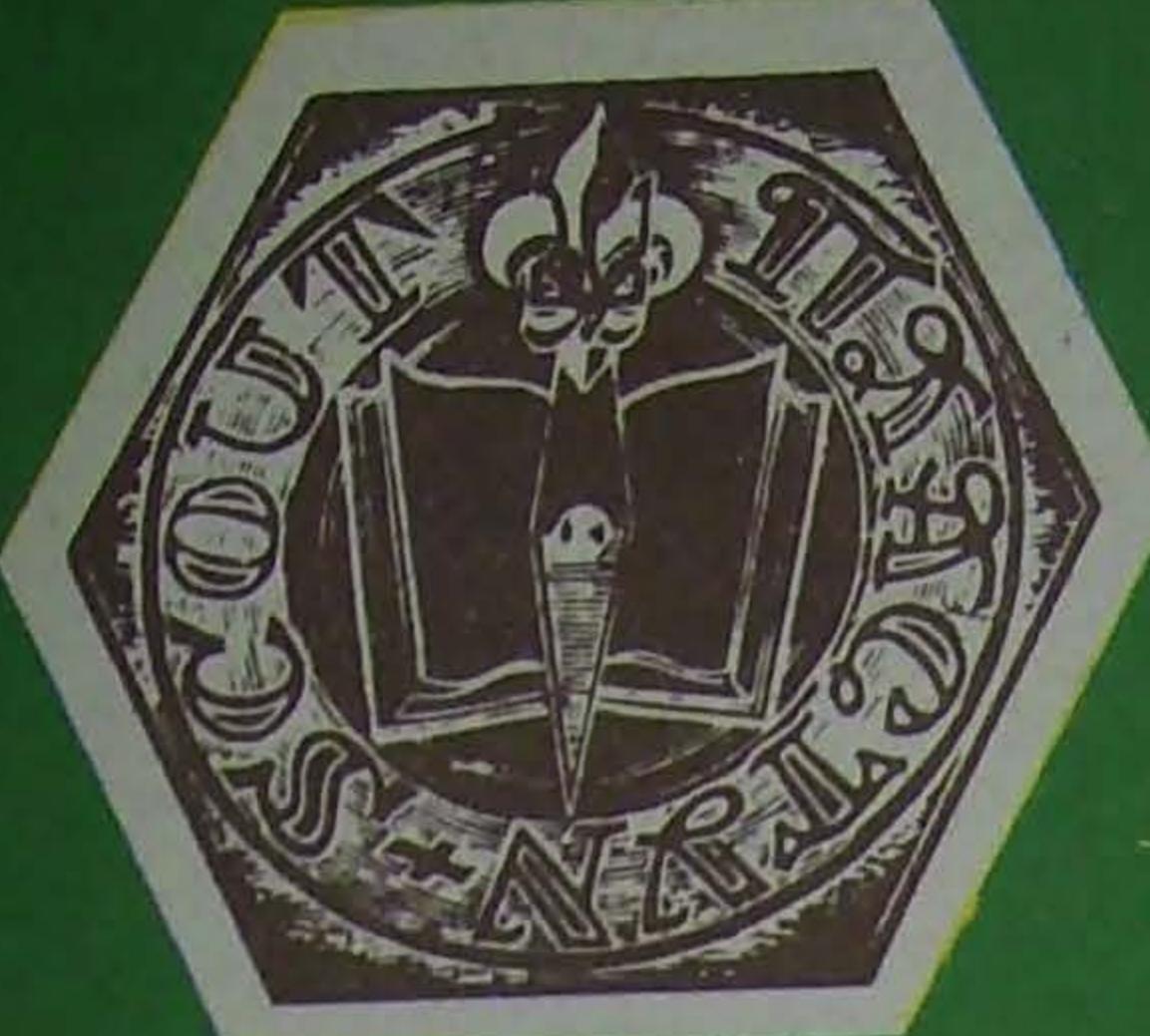
ІІІ

Виїст.

НАМ ПОМОЖЕ СВЯТИЙ ЮРІЙ (2) — Вийди в світ - В. Барка (3) — ЗО ЛІТ
ТОМУ - В. Петрів (4) — БО ХТО МАТИР ЗАБУВАЄ (5) — TO MY FRIENDS -
Ukraine (6) — НАШЕ МИнуле - М. Костомарів (8) — І ЧУЖОМУ НАУЧАЙТЕСЬ-
Альбрехт Дюрер (10) — НАЗУСТРІЧ СОНЦЮ - курс летунства (12) — ЧУЖИМИ КРАЯМИ - Канада
(14) - Щоденник кістяка - А. Рундт (15) — РІДНИМИ КРАЯМИ - У Волинській тихій стороні - Улас
Самчук (17) — JAMBOREE (19) - France (22) — РЕПОРТЕРСЬКИЙ КУРС (20) — ПЛАСТУН В ТЕ-
РЕНІ (23) — ГУТІРКА БІЛЯ ВАТРИ (24) — СТОРІНКА РОЗВАГИ (26) — ІСТОРІЯ УКРАЇНИ (28)

ПОВІСТЬ НА ПРОДОВЖЕННЯ: П. Феденко - „ГЕТЬМАН САГАЙДАЧНИЙ”
ОПОВІДАННЯ НА ПРОДОВЖЕННЯ: В. Софровів - „ГІРСЬКИМИ ПЛАЯМИ”

ЧИСЛО 1 РІК III ТРАВЕНЬ 1947

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ПЛАСТОВОЇ МОЛОДІ
UKRAINIAN MAGAZIN FOR BOY SCOUTS
Augsburg

Authorized publisher & Editor
МУЗЫКАЛІЯ - МАРІКІТА М. Н.
ГРИГОРІЙ МИРОСЛАВ
Гол. редактор
РЕДАГУЄ КОЛЛЕГІЯ

Автори й співробитники цього числа:
В. Барка — ген. В. Петрів — проф. Н. Я. Григорій —
проф. М. Мілківський М. Костомаров — М. Орест
— П. Тома — А. Качор — др. П. Феденко — А. Рундт
— проф. Д. Дорошенко — В. Софроній — У. Смчук
— проф. В. Подоляк — проф. С. Драгоманів —
Г. Шольце-Дайфот — проф. Чикаленко Л. —
Н. Щербина.

На обкладинці: Св. Юрій (1489 р.) твір Бернта Нотке,
чи не найкраща пам'ятка німецького середньовічного різьбарства.

День Святого Юрія — день, коли по всіх усюдах, де тільки є пластуни, молодь з лілеєю на грудях більше, ніж будь-коли, думає про інших.

Про інших пластунів, що є твої друзі, де б вони не були, — про інших людей, які прагнуть поширювати наші ідеали, хоч і не належать до скавтів, — про інших людей, що змушені, часом проти власної волі, застювати свої скавтські ідеали, але все ж за них борються.

6 травня кожного року пластуни цілого світу святкують день свого патрона — СВЯТОГО ЮРІЯ.

На його життя дивимося, як на геройську легенду, з якої кожний пластун повинен брати собі приклад. Так, як святий Юрій, мусимо бути повсякчас готові принести себе в жертву при виконуванні Доброго Діла, служити й так, як він, зректися великого й приемного життя та чинити лише те, що є справедливе й чесне, не зважаючи на обставини та існуючі звичаї.

Боротьбу між добром і злом, двома силами, що споконвіку змагаються між собою, символізує легенда про перемогу Св. Юрія над смоком.

Легенда ця створилася довкола постаті лицаря-юнака, що в дійсності жив за часів римського цісаря Діоклетіана. Народився Св. Юрій десь біля року 270 по Різдви Христовому у місті Ліді на рівнинах Сааронських в Малій Азії, як нащадок славної

родини. Замолоду вступив він до римського легіону під Галерієм брав участь у перському поході. Обізнавшись з правдами Христовими, захопився новою вірою, і став проповідувати її у Вірменії. Сюди християнство, побував він і в Англії та в інших країнах, виступаючи завжди в обороні покривденних та упосліджених.

Року 303 по Р. Хр. подорожував через Бейрут (тепер затока Св. Юрія) до Нікомедії. Жили там ідолопоклонники, що, як співає наш стародавній кант про Св. Юрія, „...були люди невірні, вони в Бога не вірили, а вірили у смочище, у лютес та звірище“. Вони „дали смоку та й оброку шонеділ по людині“.

Саме в той час, коли Св. Юрій проїздив іхніми околицями, „дійшла черга аж до царя. Хоч сам ступай, хоч дочку дай“.

Почув про це наш лицар.

Легенда розповідає, як він, не вагаючись, став у пригоді тим, „що помочі потрібують“ і виїхав на герць із смоком. „Вдарив смока серед оча, убив смока на вік-вічний“.

Добро, правда й справедливість, що за них піднімав меч Св. Юрій, перемогли над злом, темнотою й тиранією.

Виконавши свій лицарський обов'язок, юнак рушив далі.

Але темні сили, що вбачали в Св. Юрії небезпеку поширення нової, світлої ідеї, скопили лицаря в Чікомедії й поставили перед суд.

96 суддів судило святого за віру в Христа.

„Без страху вам скажу, що я християнин“ — відповів ім лицар — „я вірю в Бога. Що хочете вчинити — вчиніть...“

„А вас, друзі мої“, — звернувся він до своїх товаришів, — „прошу лише одне. Коли ви живими залишитесь, а я згину, зробіть мені ласку ради Імені Христового — відвезіть тіло мое в мій рідний край та поховайте мене в землю, скроплену потом і кров'ю предків моїх“.

Вісім днів катували Св. Юрія, а на дев'ятий, 23 квітня за старим стилем, і 6 травня за новим, 303 року по Різдви Христовому стяли йому голову.

Так загинув юнак, що з вірою в Бога не боявся глянути смерті в вічі.

Друзі віднесли тіло лицаря в рідну Ліду й поховали.

Церква зачислила його до святих.

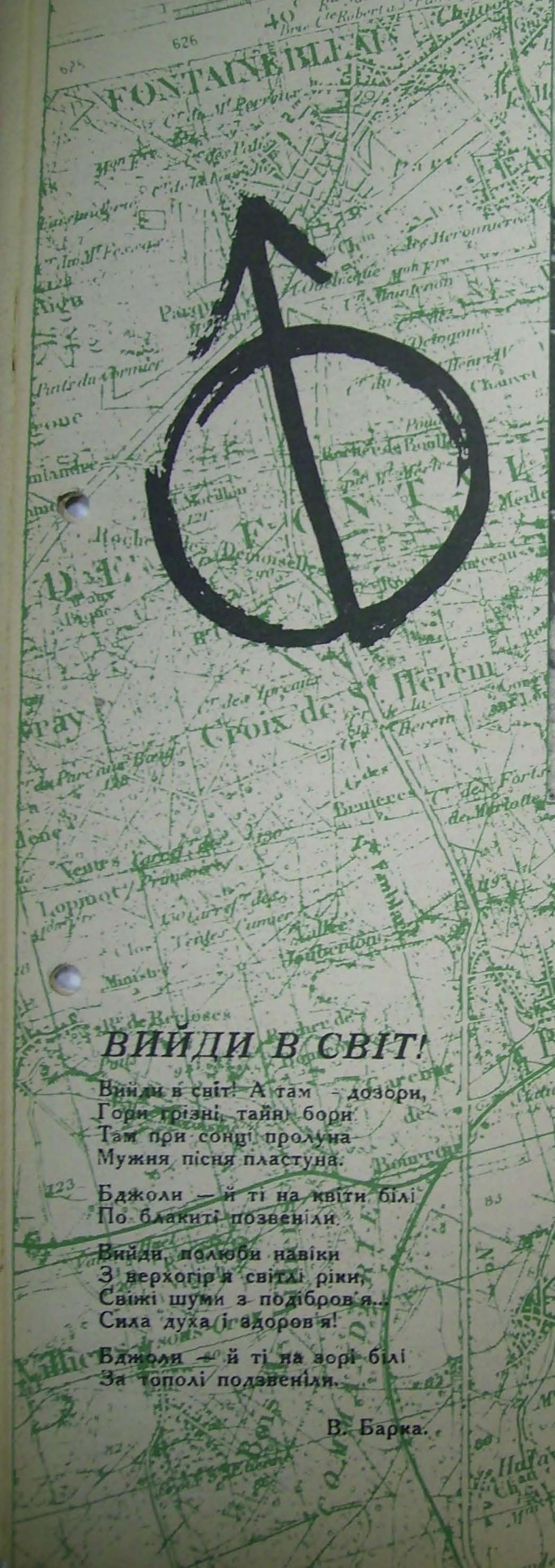
Згодом, як розповідають старі перекази, під час одного походу хрестоносців у Святу Землю, Св. Юрій з'явився до арагонських, англійських та португальських лицарів на мурах міста Акри. Тоді англійський король — лицар Гічард Львінне Серце вперше вигукнув гасло:

„З Богом і Святым Юрієм — і п'єред!“

З того часу Св. Юрій став патроном лицарства. Культ його в середньовіччі дуже поширився, засновано лицарські ордени його імені, і в ім'я Св. Юрія при посвячені на лицаря складали лицарі свою присягу.

Культ Св. Юрія перейняло й наше козацтво, острів Хортицю — серце Січі — називали островом Св. Юрія, а пісню козацьку „Нам поможет святой Юрій і Пречиста Мати...“ співають донині.

Пластуни — лицарі сучасності, переймаючи багато дечого з закону середньовічного лицарства, прийняли Св. Юрія за патрона-опікуна.

ВИЙДИ В СВІТ!

Вийди в світ! А там - дозори,
Гори грізні, тайни бори.
Там при сонці пролуна
Мужня пісня пластина.

Бджоли - їй ті на квіти білі
По блакиті позвеніли.

Вийди, полюби навіки
З верхогір я світлі ріки,
Свіжі шуми з подібров'я...
Сила духа і здоров'я!

Бджоли - їй ті на ворі білі
За тополі подзвеніли.

В. Барка.

My dear friend.

I write to you for the first time today. Therefore I consider it would be the best to begin our acquaintance by informing you who am I and from where. You have certainly heard of the Ukraine. Now I wish to relate to you a little more about it.

On the broad plains of the southern part of eastern Europe, to the north of the Black Sea and adjacent mountain chains there spreads till the dark primeval forests of Pidlashsha and the swamps of Polissya a beautiful sunny country celebrated for its glorious past, fertility and natural riches. This is my native land, where I was born and spent my childhood. It spreads between the 43^d and 53^d degrees of northern latitude and the 21st and 46th degrees of eastern longitude. Its from west to east length 2000 km, and in from the north to the south it is 1000 km. Here in an area of 930.000 square km some 40.000.000 people speak Ukrainian, a distinct Slavic language.

With the exception of the south, where the Black and Azov Seas form a natural frontier of the Ukraine, all its other boundaries stand open. Therefore from days immemorial the Ukrainians were compelled to lead hard struggles against their aggressive neighbours—the nomadic hordes of Khozars, Pechenegs, Polovets, Tartars and others who coming from Asia stretched to the west through the Ukrainian steppes.

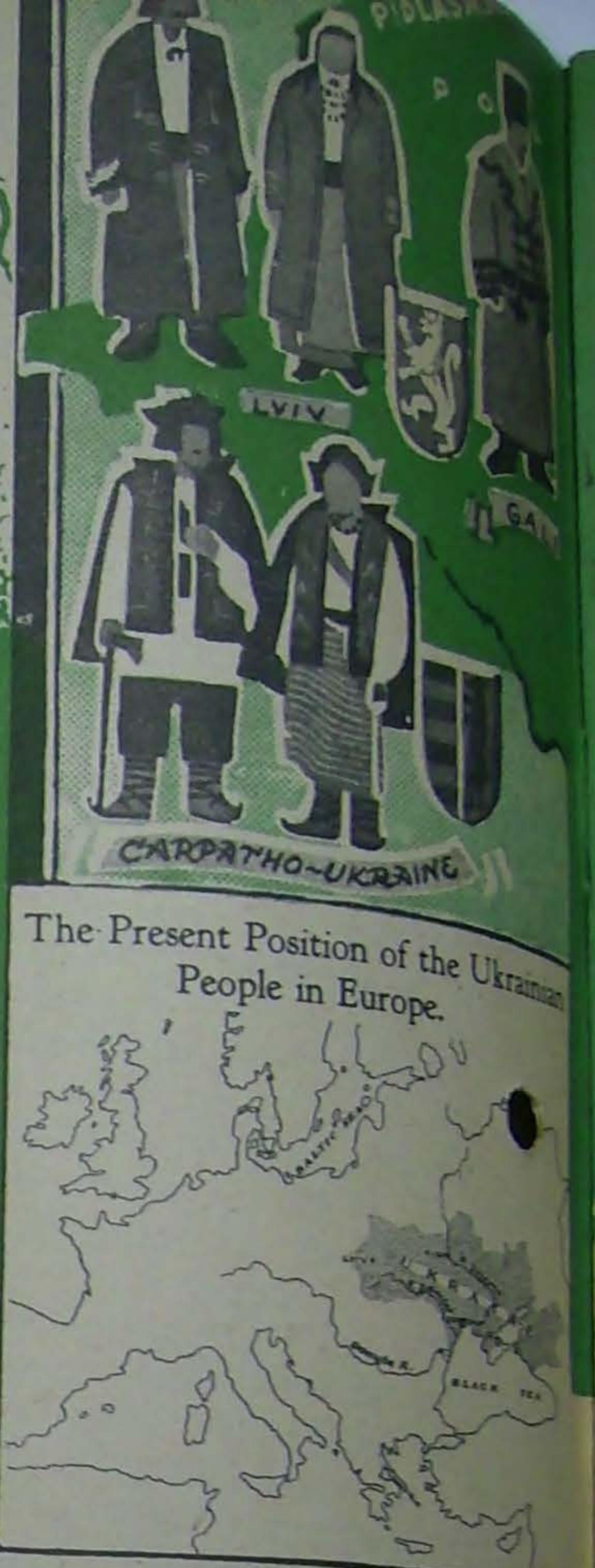
During the times of the powerful rulers Princedom of the Ukrainian its territory included almost the whole of eastern Europe. Then the Ukraine waged war with all aggressors and protected Europe from them. My ancestors defended with their breast the culture and progress which had been born and was developping in the West. They were the shield of Europe. Aside from except this task of protecting Europe, my homeland

was a great international cross-road. One of these was the water way of the Dnieper and Dvina which connected the Black and Baltic seas and then the countries of northwestern Europe with the southeastern lands. This route was known in Ukrainian history as "The way from the Varangians to the Greeks". It created the axis of the Ukraine, dividing it into western and eastern parts. The great and ancient importance of this route increased after canals connected the Dnieper river system with rivers flowing into the Baltic Sea.

Another route crossed the Ukrainian land from the west to the east, connecting the countries of west and middle Europe with lands of southwestern Asia. Through the Ukrainian lands the nearest way leads to the Caucasus, Persia and India.

The Ukrainian land, my friend, is an area of flat plains, highlands and lowlands, where greatest altitude varies from 100 to 300 meters above sea level. As which in the case the entire eastern Europe the uniformity of the Ukrainian territory is remarkable. One can go tens and hundreds kilometers without noticing a sharp change in the landscape. The southern boundaries the exception form where spread the mountain ranges of the Carpathians, Crimea and Caucasus.

The flat Ukrainian plains and the great distance from the seas influenced for the most part a steppe character of the Ukrainian rivers. They are great and long water veins that flow to the south, to the Black Sea. The greatest among them are the Danube, the Dniester, the Dnieper, the Don, and the Kuban. The Dniester is 1.372 km long and the Dnieper is, after the Volga and the Danube, the third longest river of Europe.

As I have already written, to you, all these river fan into the Black Sea which together with the Azov Sea washes the southern shores of the Ukraine. These are the only seas to which the Ukraine has direct access. In comparison with the world's seas the Black Sea is not large, having an area of only 410 square km. But through the Bosphorus and Dardanelles straits and the Mediterranean Sea the Black Sea connects our homeland with the rest of the world.

And so, my friend, on this land my ancestors lived and worked and now are living there my relatives, friends and comrades who speak the same language as I, sing the same songs and have the same past—the Ukrainians.

The uniformity of the area has influenced the uniformity of national distinctions of the Ukrainian people, particularly the uniformity of the Ukrainian language, customs and occupations.

Because, as you have already known, my homeland lies on a great crossroad, it happened there from time immemorial, The great movement of nations. We have no certain date about the epoch when our people settled in the basin of the Dnieper, and the Dniester, the Bog and the Bug. We know only that the homeland of the Slavs, to which belong also my people, were the lands between the Vistula and the Dnieper, and that historical age meets our ancestors on the present territory of the Ukraine.

The situation on the historical crossroad formed the Ukrainian culture, religion, writing, literature and arts about which I shall write you another time. Today I will say only that in ancient times the cultural influences of the most progressive nations, the peoples of Asia Minor and Syria, Rome and Byzantium and other west European lands mixed in the Ukrainian territory. Because of these influences the Ukrainian people developed its

own high culture, which, in its turn, influenced all the nations of the European East.

In spite of the richness of the Ukrainian land which could feed twice as many people as now, many Ukrainians were forced to leave their homeland because of hard repressions and distress. The Ukrainian emigration, caused by economic need, started in the middle of the 19th century. From that time 4 millions Ukrainians here emigrated to regions of the Caucasus and Volga and then to other parts of the world, particularly to Asia and America. In Asia, in Siberia they settled on the Green Edge on the shore of the Pacific; on the Gray Edge, in Turkestan and Kazakhstan. Many of my countrymen left for American states Canada, the U. S. A., Brazil and Argentina. There are 800.000 Ukrainians in U. S. A., 400.000 in Canada and 200.000 in Brazil and Argentina.

The last war badly devastated my native country. The hardest battles took place on its terri-

tories. Millions of my countrymen perished of hunger, war occurrences and persecutions on the occupiers. Scores of thousands have found themselves in a foreign country, looking for freedom of thought and a free life, which they can not enjoy in their homeland, conquered by an ideology strange to the Ukrainian spirit, which loves freedom. My parents shared the fate of other refugees and I have found myself in a foreign country. But my heart remains there in my dear Ukraine about which I have written to you a little today and which I love as you love your homeland.

Yours truly,

Про географію своєї Батьківщини ти розповіді. А як запитують тебе про історію? Згадай, що...

Першим українським істориком
науконем був

Микола Костомаров ПОЕТ - ІСТОРИК (1817-1885)

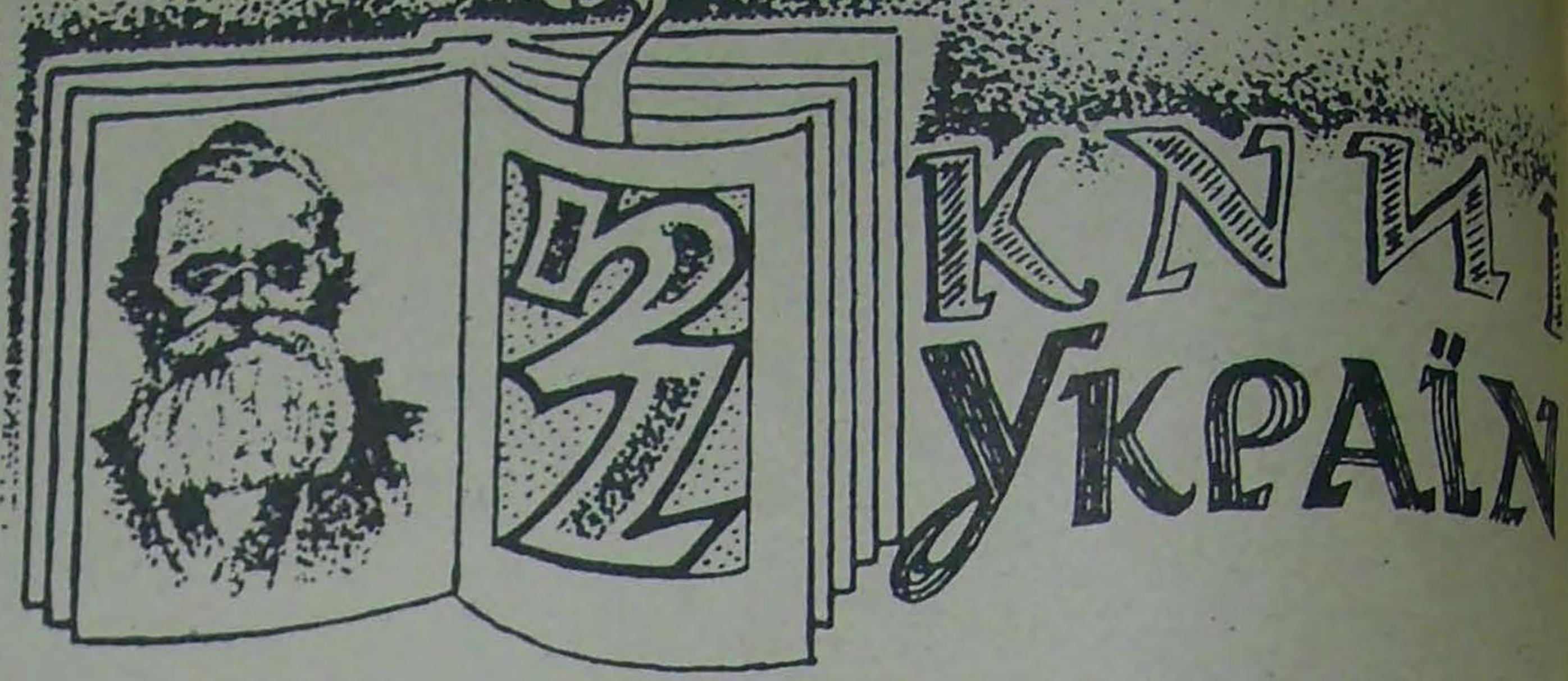
СТО тридцять років тому в Острогозьку, в українському кутку Вороніжчини, народився відомий нам історик і письменник Микола Костомаров. Він був сином поміщика Івана Костомари, як звали його селяни, знаного за жорстокість з кріпаками. За цю жорстокість старий Костомара загинув не своєю смертю, постараліся в тому його дворові люди, що найбільше терпіли від кругого характеру пана. Національну свідомість Миколи випливали — український уклад життя степового кутка Слобожанщини і рідна мати — приста селянка, кріпачка Костомари. Ще більше допоміг йому в цьому Харківський університет, де в 30-х роках XIX століття здобув Костомаров свою високу науку. Харків на той час був центром нового українського літературного руху-романтизму, що шукав джерел для творчості в народних переказах і піснях. Костомаров захопився науковою і поетичною. Перебуваючи короткий час по скіпчені університету в драгунському полку на військовій службі, Костомаров почав збирати історичні матеріали і пробувати свої сили в поезії. В кінці 30-х роках Костомаров написав історичну драму „Сава Чалий“ і видав дві збірки, де надрукував оригінальні і перекладні поезії українською мовою під псевдонімом Ієремія Галка. В 40-х роках він переїздить на Правобережну Україну, де працює в Рівному, як учителем в Києві як професор історії. В Києві Костомаров познайомився з Шевченком, Кулішем, Гулаком і разом з ними заклав Кирило-Методіївське братство, в завдання якого входило об'єднати всіх слов'ян у вільний союз, скинути кріпацтво і піднести освіту серед українського народу.

Для Братства Костомаров виготовав кілька відозв, склав статут і написав „КНИГИ БІТІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ“, в яких в простих картинах витлумачив українському народові його історію, віковічні суперечки з Польщею і Московщиною, і пророкував майбутню славу вільної України.

Сто років тому, у 1847 році, за участю у братстві Костомаров попав на заслання до Саратова, де багато працював і писав. Його знамениті праці про козацькі війни з поляками, про Богдана Хмельницького, про гетьмана Виговського зробили йому славу, як історикові, і в 1859 році його обрали професором Петербурзького університету.

Ще багато наукових праць, етнографічних розвідок, історичних романів, начерків і спогадів написав Костомаров за ці і пізніші роки, працюючи до самої смерті. Зібрані разом твори його складають кілька десятків томів. На працях Костомарова виховалося кілька поколінь української молоді.

В.П.

КНИГИ УКРАЇН

ПО многих літах стало в Слов'янщині три нещідлеглих царства: Польща, Литва й Московщина.

Польща була з Поляків і кричали Поляки: у нас свобода і рівність! Але поробили панство й одурів народ польський, бо простий люд попав у неволю, саму гіршу, яка денебудь була на світі, а пани без жадного закону вішли й вбивали своїх невільників... А в Литві були Литвяки та ще до Литви належала Україна.

І поєдналась Україна з Польщею, як сестра з сестрою, як один люд слов'янський до другого люду слов'янського, нерозділимо й несмісмо, на образ іпостасі Божої нероздільної й несмісмої, як колись поєднаються всі народи слов'янські поміж собою. І не любила Україна ні царя, ні пана, а скомпоновала собі козацтво, цебто істое братство, куди кожний пристаючи був братом других, чи був він преж того паном, чи невільником, аби християнин; і були козаки між собою всі рівні й старшини вибралися на раді й повинні були слугувати всім по слову Христовому, і жодної помпи (пихи) панської й титула не було між козаками...

І постановило козацтво віру святую обороняти й визволяти близькіх своїх з неволі...

І день ото дня росло умножалось козацтво, і незабаром були б на Україні всі козаки, всі вільні і рівні, і немала б Україна над собою ні царя, ні пана, опріч Бога єдиного, і дивлячись на Україну, так би зробилось і в Польщі, а там в других слов'янських краях.

Але панство побачило, що козацтво росте, і всі люди скоро стануть козаками, цебто вільними...

І хотіли пави зробити з народа — дерево, або камінь, і стали їх не пускати навіть в церков хрестити дітей, і вівчатися, і причащатися, і мертвих ховати, а це для того, щоб народ простий утеряв навіть постати чоловічу.

І козацтво стали мучити й нівечити, бо таке рівне братство християнське стояло панам наперешкоді...

Тоді Україна пристала до Московщини і поєдналася з нею як єдиний люд слов'янський зі слов'янським нерозділимо й несмісмо, на образ іпостасі Божої нероздільної й несмісмої, як колись поєднаються всі народи слов'янські між собою.

Але скоро побачила Україна, що попалася у неволю, бо вона по своїй простоті не пізнала що таке був цар московський, а цар московський усе рівно був, що ідол і мучитель.

І одбилася Україна от Московщини, і не знала бідна, куди прихилити голову. Бо вона любила і Поляків і Москів, як братів своїх і не хотіла з ними розбрататися. вона хотіла, щоб всі жили вкуні, поєднавши, як один народ слов'янський з другим народом слов'янським, а ті два — з третім, і було б три Речі Посполиті в однім союзі нероздільної й несмісмо по образу Тройці Божої, нероздільної й несмісмої, як колись поєднаються між собою всі народи слов'янські.

СИ БЫТІЯ СЪКОГО УАРОДУ

Але цього не второпали ні Лихи, ні Москалі. І бачать лицькі пани й московський цар, що нічого не зроблять з Україною, і сказали поміж собою: не буде України ні тобі ві мені, роздеремо її по половині. як Дніпро її розполовинив: лівий бік буде московському царю на поживу, а правий бік — польським панам на поталу.

І билася Україна літ п'ятьдесят, і є то найсвятіша й найславніша війна за свободу, яка тільки є в історії, а розділ України є найпоганіше діло, яке тільки можна найти в історії...

І пропала Україна, але так здається... Боголос України не затих.

І встане Україна з своєї могили і знову озоветься до всіх братів своїх Слов'ян, і почують крик її, і востане Слов'янщина, і не поістанеться ні царя, ні царевича, ні царевни, ні князя, ні графа, ні герцога, ні сіятельства, ні превосходительства, ні пана, ні боярина, ні крепака, ні холопа — ні в Московщині, ні в Польщі, ні в Україні, ні в Чехії, ні у Хорутан, ні у Сербів, ні у Болгар.

І Україна буде непідлеглою Річчю Посполітою в союзі Слов'янським.

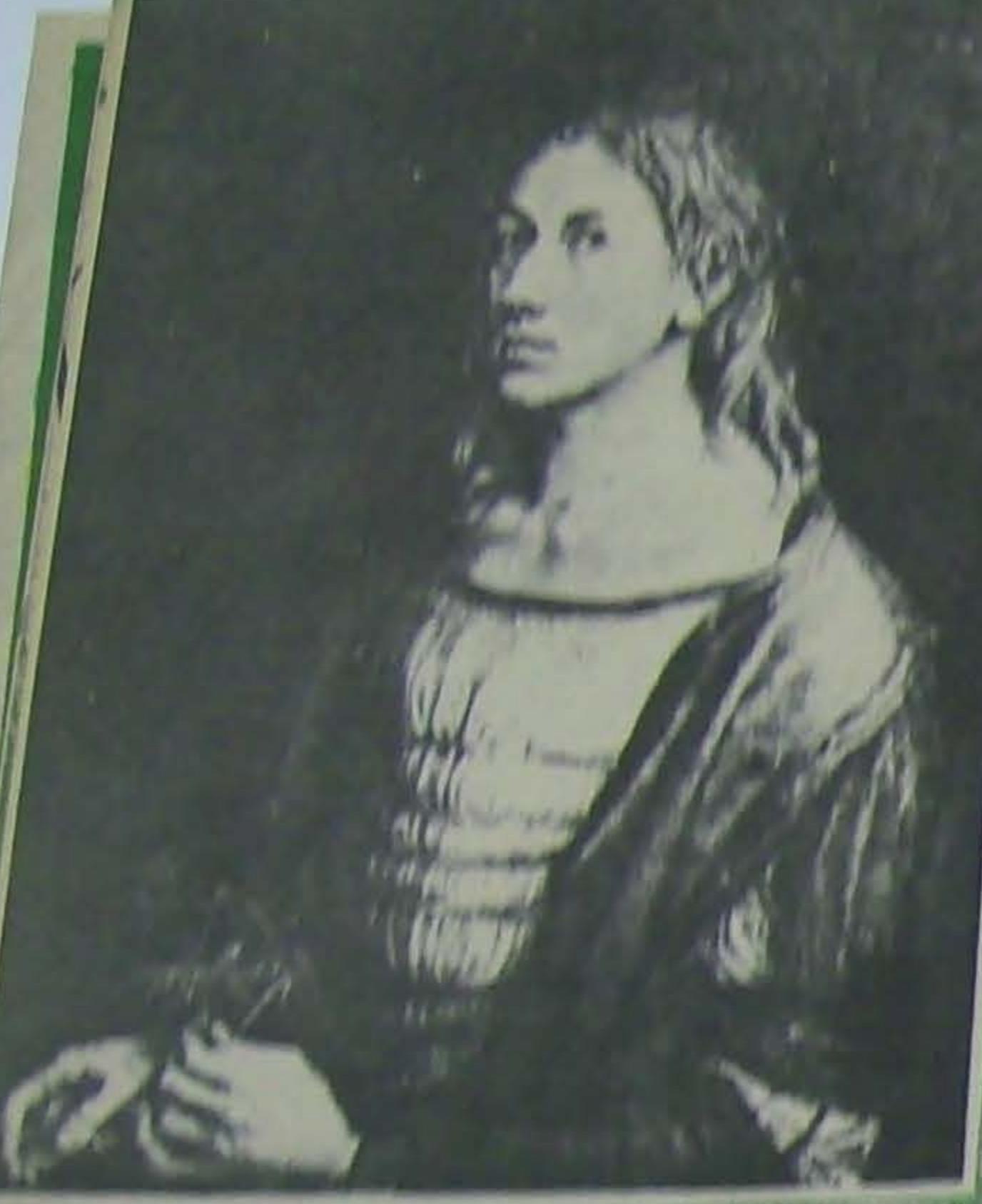
3. Хто хоче володіти світом, мусить навчитися володіти собою (Сопрат).

Історичний календар — ТРАВЕНЬ

1. 1849 — письменник Панас Мирний.
4. 1838 — викуплено Т. Шевченка з кріпацтва.
4. 1873 — † письм. Степан Руданський.
5. 1821 — † Наполеон I.
5. 1917 — І Всеукраїнський Військовий З'їзд в Києві.
9. 1922 — † істор.письменник, О. Левицький.
9. 1805 — † вім. поет Фрідріх Шіллер.
13. 1933 — застрілився поет Микола Хвильовий.
14. 1648 — ЖОВТІ ВОДИ.
14. 1871 — * письм. новеліст Василь Стефаник.
16. 1817 — * Микола Костомаров.
22. 1861 — тіло Т. Шевченка поховано на Чернечій Горі біля Канева.
23. 1938 — згинув піл. С.КОНОВАЛЕЦЬ.
24. 1125 — † Володимир Мономах.
25. 1828 — згинув Головний Отаман СИМОН ПЕТЛЮРА.
26. 1742 — † в Яссах(на еміграції)гетьман Пилип Орлик.
28. 1916 — † у Львові ІВАН ФРАНКО.
30. 1265 — * італійський поет Данте.

„Голос України не затих...“ Кров слободолюбивих працюючих козаків вирус в жилах тих, що залишилися домів тих, що іх Доля розпорошила по світі. І повернутися вони хотіть її славою! Іх козацтво верталося коло ся із далекого походу — багаті досвідом, зачаринутим з кулі, з усної скарбниці Европи — ідти світом з відкритими очима, що побачили на проході

Altered

девінто загубивши її післями вуки
Діорея передав її пас-рол в синьому
Кінокліматі — в серії зверненням
Санн з тим поспішуючи підсвіткою
звернені. Потом вони вийшли
під зелені і пурпурні. На одному вони
були, але відтінок, який спершу був
як прозуки, зменшився, віддає і пурпурні
також панію, звороти відчуття вони
та, крім всіх, губили, блакитного вони
зінчуття — брови, верхній відрізок
зубів від зелені до пурпурного. Там вони
залишили позаду пурпурні відчуття зелені, були
вони від тіх, чи ті відчуття чи вірюн
обрати чи звернені.

В „Людінене“ є види іншої
простої форми. Але тому, що різні
фігури зображені життю відно-
противно, вони видані відкрито
злів від центру, а не в лівій
стороні. Головне правило, яке
поставлене письменником, відсут-
нє. Решта з них обрали зображення
Дарера як не є бути первинне,
важливіше ніж інші, і вони від-
кладають його від центру на
лівій стороні. Вже відмінно
є тут відмінна ідея зображен-
ня іншої симетрії певного проявлення, що
є іншої долі, іншої долі в такій і та-
кому відношенні до іншої. „Людінене“
Дарера дає її таку спробу. Повна
обратності. Це вразливе від-
чуття чому, що інші з таким
розвитком, і однаково драма в обра-
зі порівняної, зображені сили, що
не виникли вони з цим самим місцем

вигів підприємств та членів губорів, інвестити в науку не може фундаментальні засади підприємства, то саме на цьому лежить. На багатів-підприємців буде життєздатністю поганої. Понад розривання релігійної фанатизму, що породував релігію життя і природи, вірачі, що ввесь світ винес поганівський дивоман і що все проповідь гарне є відьмою суперечкою. Для образотворчого мистецтва виникли нові стилістики та відкрився широкий простір для творчості. Але їхні твори були піролайками поділу і пади фірми. Фігури після християнського підприємства стоять на сучасній позі, якісно змінівся складом і будівлями, але зберегли стару, як віднесені, були після, не змінені. В кожної руці підприємця є піділка для підприємництва, що коригує піділку не піділують ганбиною. Кривава рідкість удача піділки. А якщо ти і будеш піділкою, то обов'язково відповішови за піділку розриванням, і без винаділів. Інакше буде погано, що піділки Кларкса Дікера юніонізували. У підприємствах Волгограду, підприємствах міжнародних, які юніонізовані, але що більше. Дікери

Лідер університету робить Манчестер, Сандерленд і Норвіч, щоб зробити їх, як їх підтримують місцеві розширені промислові форми і працівники. Поверненням до земель, які

Після цієї поїздки Деккер подався 1490 року в табори Сільського під-
князя Піларину до Альбіни. Ні-
чим не змінивши свого вигля-
ду, він заснував у селі
Лінів місце для ви-
робу зернотоців. Всіх тих, хто
відмінно виконував свою
обов'язкову працю, він
нагороджував золотими
 медалями. Це було
зроблено з тих пір, коли
він був ще підлітком.

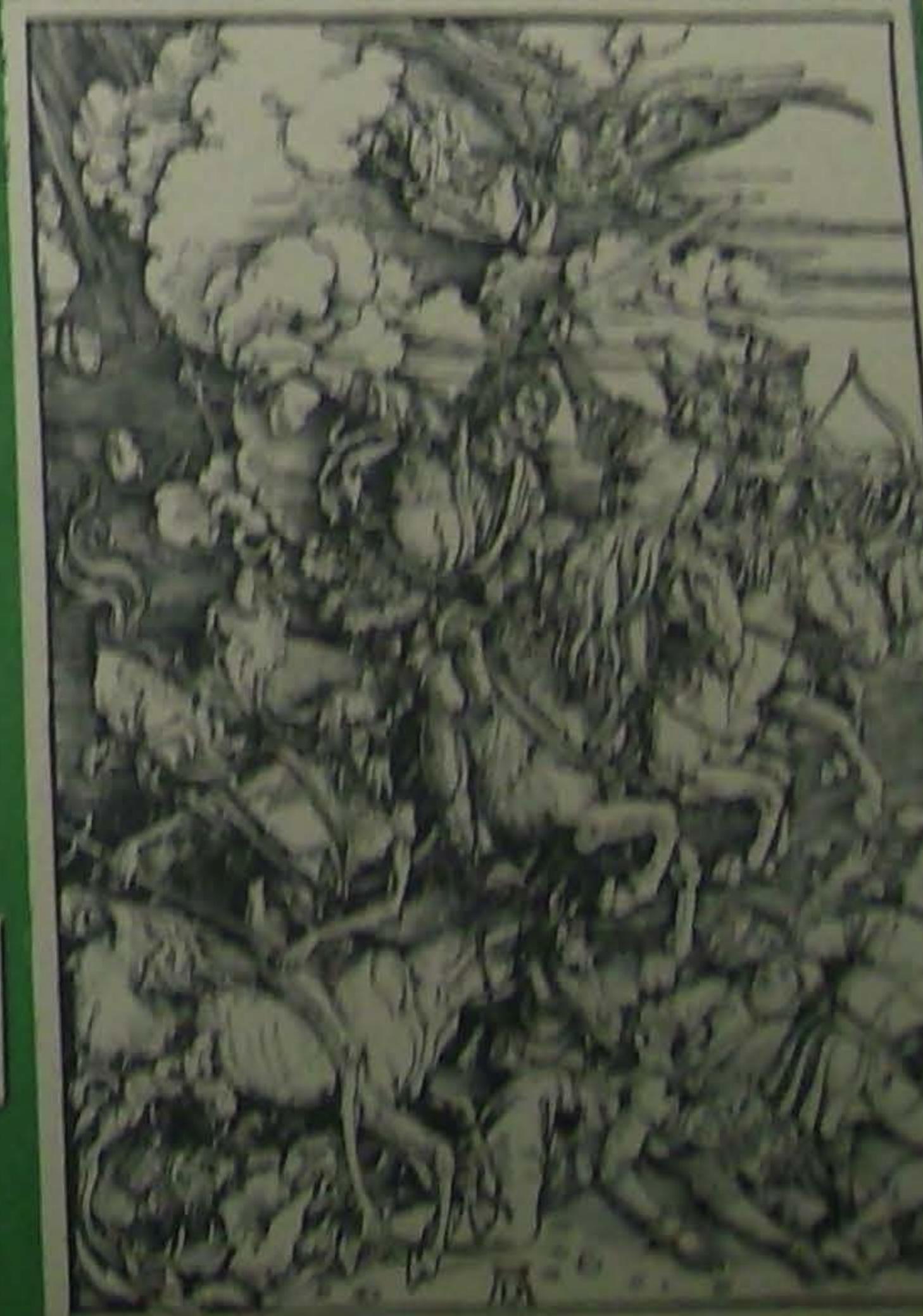
Dinner

Hannover Herbarium Toscanae

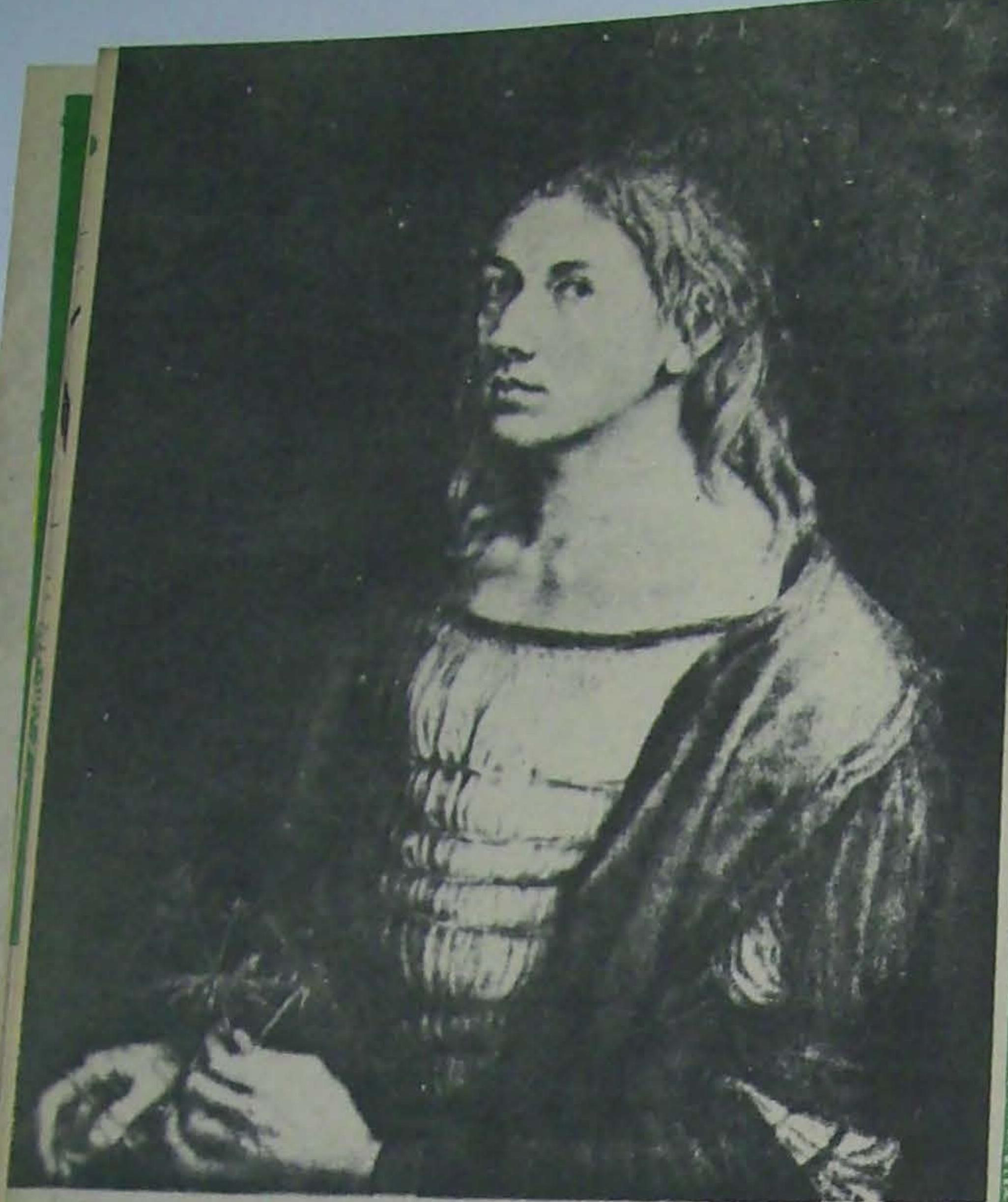
північний. Ось я скажу. Всі ро-
дії по рисунку, перві зразки по
Славянській горі». В присмокту вибира-
ють певні зразки, певні зразки чистими-
ми, краєми, формами, які вони винесли
зількою діякою, і тут юні худож-
ники глядають на панно майже. На цій
такій лежить підлеглості. Живопис
швидко приступає до панно, як-
що до ліній, і горизонталь до зразків, я-
кім зразків ти післяриєш панно панно.
У процесі від художника виникає
загальні зразки панно, які про-
цесує присмокт, але під час цього
появлюються погані зразки, які про-
цесує панно. Але зразки панно
не було байдуже по рисунковій, є ри-
сунок панно чітку, післяриєш панно
загальні зразки панно. Живопис і ху-
дожник творять зразки і зразки
Вони творять відкритий природу після-
риєши, якій відкритий в глибині
панно, як вони обрали панно зглини-
стю, Мистецтво з'являє з панно
і приступає, панної краєвищі, пі-
діючи в рисунку, широкі і глибокі
рівнінні приступи та форма, які
закручені і не панно панно, ве-
не було панно речі в зображені
погані зразки.

Ми зможемо видіти що гравер на
відмінно підійшов до створення, що й
створив Альбрехт Дюрер, розглянувши
їх скопія зображені в Ієврелеві
бульшого та „Апокаліпсиса“ їх гра-
фічних та відповідних живописних
зразків під час роботи над зображені-
ми Дюрера з північною німецькою мисте-
цтвом. Альбрехт Дюрер після про-
цесу такі „Роли 1498“ (в середній то-
гідінниці Франції) був відомий як
живописець, який на базарному майдані
Флоренції був поставлений в співчин-
ні з італійським живописцем Лоренцо Скіапарелла, та
їх суперником живописцем Вінченцо да Гівіа.
Італійський живописець дійшов до Оле Дюрера,
що вже роками не відрізнявся від італійських живописців, як
їх листи були працями без зіркових
та позитивних пропорцій і очевидної
беззатратності складаючися з 125 рисунків
по порадженням Миколи Константина
15 років по порадженням Куртина Ні-
кара, тає пужів, що називають ним
зразку цієї роботи 1498 21-річний Аль-
брехт Дюрер засідав перед літератором
до Капелі Святого Іоана в місті
Лейпциг, отримавши зразки
і позитиви, структуру і зашківлені, що
могли викликати враження в чесні, що
абурия відмінної роботи“ відпові-
даючи будь-яким відомим зразкам
живописців, які відомі зразки
живописців, які відомі зразки
живописців, які відомі зразки

Комп. Деверрою, одному з найважливіших представників Ренесансу в Італії, попуту брала, 1519 р. жіночий плащий представником італійського Ренесансу - Лоренцо да Вінчічі, яким він був навіть! Так, що...

Albrecht

„Паризький” автопортрет Дюрера з р. 1493.

иття вивершилося під тінню соборів, стечтом і наукою не могла ствердити звучанням церковних дзвонів, вкрите звучанням церковних дзвонів, ти себе на довший час. На батьківщині римської античності, де всюди оточували свідоцтва давнини, завжди нападаючи про мислення та діяння предків, античний дух хоч і можна було пригніти, але не задушити. Церква була життєформуючою потугою. Вона розпалювала релігійний фанатизм, що гордував радістю життя і природою, вірячи, що весь світ явищ опанований дияволом і що все природно гарне є його спокусницький міраж. Для образотворчого мистецтва п'ятнадцятого століття ці відвернені від світу ідеї були міродайними щодо змісту і щодо форми. Фігури пізньої готики нетвердо стоять на сухих ногах, мають гострі суглоби і худі тіла виглядають, мов затиснені, ба навіть, як здавлені, й кожен рух вперед і назад є для них неможливий, бо картини майже не показують глибинного пляну. Красиві рідко коли оточує постаті. А якщо він і був намальований або нарисований, то виглядав розплівчасто і без квітучої оздоби. Таке було мистецтво, що його молодий Альбрехт Дюрер мав вивчати у майстра Вольгемута, нюрнберзького майяра. Але що більше Дюрер ознайомлювався з пізньоготичним мистецтвом, то сильніше він відчував, що вovo має вбоге почуття пропорцій і бідне розуміння простору та природи.

Після літ науки Дюрер подався 1490 року в подорож. Спочатку він відвідав Південну та Західну Німеччину, щоб познайомитися з тамешнimi майстрами, а звідти поїхав до Італії. Тут влада церкви над мі-

стечтом і наукою не могла ствердити звучанням церковних дзвонів, ти себе на довший час. На батьківщині римської античності, де всюди оточували свідоцтва давнини, завжди нападаючи про мислення та діяння предків, античний дух хоч і можна було пригніти, але не задушити. Церква була життєформуючою потугою. Вона розпалювала релігійний фанатизм, що гордував радістю життя і природою, вірячи, що весь світ явищ опанований дияволом і що все природно гарне є його спокусницький міраж. Для образотворчого мистецтва п'ятнадцятого століття ці відвернені від світу ідеї були міродайними щодо змісту і щодо форми. Фігури пізньої готики нетвердо стоять на сухих ногах, мають гострі суглоби і худі тіла виглядають, мов затиснені, ба навіть, як здавлені, й кожен рух вперед і назад є для них неможливий, бо картини майже не показують глибинного пляну. Красиві рідко коли оточує постаті. А якщо він і був намальований або нарисований, то виглядав розплівчасто і без квітучої оздоби. Таке було мистецтво, що його молодий Альбрехт Дюрер мав вивчати у майстра Вольгемута, нюрнберзького майяра. Але що більше Дюрер

ознайомлювався з пізньоготичним мистецтвом, то сильніше він відчував, що вovo має вбоге почуття пропорцій і бідне розуміння простору та природи.

дешню загибелю світу й пекельні муки. Дюрер передав ці настрої в своєму „Апокаліпсисі“ — в серії дереворитів. Один з них показує „апокаліптичних вершників“. Потопом ринуть вони над світом і людьми. На одному коні суха, мов кістяк, сидить смерть. Люди пробують тікати, валять і топчути одне одного, творять місцями хаос тіл, кричать, голосять, благають ласки і співчуття, — проте, вершники дивляться без уваги на них. Їхні коні давлять немилосердно всіх людей, близькі уваги на те, чи то міщанин чи корінь жебрак чи чернець.

В „Апокаліпсисі“ ще видно готичні принципи форми. Але тому, що різні фігури зображені життєво вірно і просторово, вони вельми відокремлені одна від однієї, — все ж досягається глибинне враження, антигностичне готичній тісноті й площинності. Разом з тим образне мислення Дюрера вже не є суто церковне, бо апокаліптичні вершники виглядають не як янголи, а як кремезні візники. Крім того монах і король зображені з тією самою печаттю прокляття, що й інші люди, їхня доля є також і їхньою власною долею. — „Апокаліпсис“ Дюрера дає пізнаги спробу нового образотворення. Це красномовний документ часу, що описує тодішній брак віри, і одночасно драма в образах пориваючої, хвилюючої сили, хоч і не шанує вона жодної одиничної долі.

„Чи без всякої надії на спасіння піддані ми апокаліптичному нещастю“ — штиалися люди. Дюрер дав відповідь на це графічним зображенням Страстей Господніх. Проте, він не просто собі ілюстрував скупі біблійні описи спраждань Христових, а продумав усі сцени страстей, щоб збегнути що могла відчувати кожна окрема діюча особа і як могли виявиться її по触动тя назовні. Він побачив олюдненого Бога, як найдовершенішу людину. Тому постати Христа стала для нього естетично цілокулістю найвищого, що він і висловив в одному з своїх писань: „Як давні наділяли свого бога Аполлона найкращою людською постаттю, так і нам треба приклади ту міру до Христа, щоб був найкращим у світі“. Фігури страстей живуть у Дюрера іншим, до інакше зображенням, життям, яке він і подав у чотирьох серіях дереворитів і гравюр на міді. Їхня мистецька вартість різна. Саме у виданих напочатку „Великих Страстях“ є кілька робіт, де переконливість сцен меншає через пышні деталі, в яких баєто що оформлене ще закрутками або шпіцами, а насамперед численними штрихами. Межі світлом і тінню помітно іноді відсутність притіненого світла. Але ці хиби є, сказати б, конечними щаблями до повнішої завершеності.

Дюрер створив свої образи страстей тоді, коли думав, що його артистична сила зросла, а розвиток стилюстай

Леонардо да Вінчі

випрацював проект першого парашуту.

Найвсебічніший геній історії, близький мальяр, - різбар, будівничий, інженер, анатом та винахідник, Леонардо да Вінчі народився 495 років тому, 1452 року в Вінчі біля Флоренції, помер 2. травня 1519 в Шато Клу. Після навчання у Вергосфіо, короткого перебування в родині Медічі, став керманичем мистецьких та технічних підприємств при княжому дворі в Мілано. Тут пробув він 20 років. Малював він тоді мало, зате багато працював як інженер. Будував укріплення, регулював річки, розробляв пляни міланського собору.

З тих часів походять його технічні винаходи, між якими знаходиться й проект першого парашуту (1490 р.), теоретичні праці про мистецтво, філософічні міркування. Тут слід згадати, що всі свої замітки Леонардо да Вінчі

"Великий відсоток вправних летунів майбутнього вийде з рядів скавтів. Скавтська відзнака вміlosti, що її уділяється за знання основ летунства, — це перший крок до того, щоб хлопці обрали собі летунство за фах. А тому, що скавтські ідеали ґрунтуються на іхньому тлі розвиватимуться здібності молоді, з якої виростуть мужі-ВОЛОДАРІ ПОВІТРЯ. — Летунство лише входить в силу, його майбутнє в руках молоді. Від неї залежить, чи буде мати Америка першість у цій ділянці. Тому вітаю скавтські чинники з заведенням згаданої відзнаки вміlosti. Цей почин обіцяє розвиток в такій важливій ділянці діяльності, а одиниці становуть тут на послуги меті, якою цікавиться ПЕРШІСТЬ У ПОВІТРІ!"

Правдивість цих слів, сказаних ще в 1935 році відомим американським дослідником полярних країн адміралом Бердом, з нагоди введення летунської відзнаки вміlosti в американському скавтінгу, показала остання війна. Бажаючи і наші молоді відкрити цю цікаву ділянку, "ПЛАСТУН" розпочинає КУРС ЛЕТУНСТВА. Почнемо з історії...

писав лівою рукою та ще й зліва направо. Лише в Парижі переховується 14 томів таких незвичайних записок, що їх ми можемо прочитати лише за допомогою дзеркальця.

З невеликої кількості картин да Вінчі збереглося до наших часів дуже мало, а з того, що збереглося, найвідоміший портрет "Мони Лізи" (наша ілюстрація з журналу "LIFE" показує саме Леонардо да Вінчі при праці над цим портретом).

ЛЮДИНА, змагаючись за повітряний простір, пройшла довгий шлях розвитку, поки досягла сучасної досконалості. На цьому шляху випробувала вона всі можливі способи лету: вільний літ униз (парашут), механічний літ униз (крила), літ угору апаратами, легшими від повітря (баллон), літ угору безмоторовими літаками (ширяки) та літ угору моторовими літаками. Одже перше місце хронологічно займають парашути.

Сама ідея парашуту належить Леонардо да Вінчі (1490), що випрацював рівночасно й першу його конструкцію. Сто років по тому в книжці Veranzio була вміщена ілюстрація, що на ній бачимо людину з чотирикутним парашутом. Дехто доводить, що такого парашута було вжито при скoku з похилої вежі в Пізі. Різних спроб скоків з парашу-

тами після 1500 року було багато, але всі вони кінчалися трагічно, тому що всі тогочасні парашути мали замалу поверхню, якої не вистачало для того, щоб утримати вагу людського тіла в повітрі. Та і в самому ідуть знов до попруг. Балдахін конструкції парашутів не разом з лінвами складений в будо послідовності й систематично. Лише після певних досягнень з бальонами, які здобули брати Монгольфе (Montgolfier), поважні конструктори беруться уважніше до дослідів над парашутами. Є певні докази, що француз Бланшар (Blanchard) вжив парашута вже 1788 року, зложені в кишенях торби, щоб хоч першим парашутистом, вискочив з бальону (1797 р.), при розпусканні парашута.

вважають земляка Гарнерена (Garnierin). З вдосконаленнями бальонів вдосконалювалися й парашути, а скоки з ними стали найбільшою атракцією тих часів.

Парашути, вживані лише в малій мірі під час першої світової війни, стали на наційний рівень. Невід'ємною складовою частиною виряду військової, морської та цивільної авіації. Лісна адміністрація, папр., вживала їх при великих пожежах канадських лісів, скидаючи за кілька хвилин людей на ділянки, до яких вони інакше могли б дістатися лише за кілька днів.

Американські повітряні сили користуються трьома типами парашутів: перший — що на ньому літун сидить, другий — на плечах і третій — на грудях. Останній вживався як допоміжний разом з наплечним — при вишколі та на пописах.

Повний парашут, готовий до вживання, складається з трьох основних частин балдахіна, торби та лінв. Балдахін шитий з легкого шовку найліпшого гатунку, хоч можна вживати й високоякісного бавовняного матеріялу. Балдахін має форму 24- або 28-кутника

ПАРАШУТ

з поперечником переважно в 24 стопи (біля 7 м, стопа 30,5 см). В центрі балдахіна, знаходиться еластичний вентиль (кліпсон) для зменшення смику при відкритті парашута.

Лінви йдуть від попруг, що ними прикріплений парашут до тіла, до поодиноких кутів балдахіна, критими каналами про- щоб утримати вагу людського тіла в центрі й другим тіла в повітрі. Та і в самому ідуть знов до попруг. Балдахін конструкції парашутів не разом з лінвами складений в будо послідовності й систематично. Лише після певних досягнень з бальонами, які здобули брати Монгольфе (Montgolfier), поважні конструктори беруться уважніше до дослідів над парашутами. Є певні докази, що француз Бланшар (Blanchard) вжив парашута вже 1788 року, зложені в кишенях торби, щоб хоч першим парашутистом, вискочив з бальону (1797 р.), при розпусканні парашута.

Парашут відкривається раптовим смиком за шнур, що вискакує з наплечників. Тільки парашутиста, зроблені з широких, потрійних лляних пасів, міцних і еластичних. Вони творять гойдалку, на якій парашутист вигідно сидить. Всі складові частини, їх типи, якість і міцність матеріалу контролюються державою. Крім того, кожний парашут контролюється ще раз спеціалістами.

Подробніше, як користуватися парашутом, в залежності від типу парашута й умов під час скoku можна зискати лише практично. Тут лише скажемо, що при скoku з літака, парашутист не має віяких особливо неприємних почувань, як загадом думають. Смикаючи лінви то в один, то в другий бік, можна до певної міри керувати парашутом, щоб обминути воду, будинки чи інші перешкоди. Особливо обережним треба бути при приставанні, під час сильного вітру. Спускаючись на воду, слід старатися так, що

ставати проти вітру й дати вітрові можливість знести парашут і лінви за парашутиста, щоб не заважали при плаванні.

Коли реміння на ногах розстібнуте й руки тримати над головою, то можна вислизнути з попруг відразу, ледве ноги доторкнуться до землі.

(В наступному числі: Бальони).

З Тебе буде ходиць український летючий і останній Світовий Війн і вслід за ним українські летуни. Буде це ходиць з RAF-у (Royal Air Forces), українці з Канади та інших країн, що може сантра буде в для Тебе буде пристановищем. Тому слід Тобі знати, що ...

Hahadik

Канада — це країна з величезною працездатністю і підприємством, до якого не можна не залучати працювати, але й звісно заробляти та змінити якість життя звичайного труда.

七

З відзначенням сучасної канадської
літератури. Багаторічний стаж і досвід пис-
ьменників належать до місіонерів
Артура Руєта.

ЩОДЕННИК КІСТЯКА

Написав Артур Рундт
Зилострува Манкуита

ей щоденник не є вигадкою а непідробленим документом поданим читачеві слово в слово без зетивного баласту, щоб не позбавити його величної прости і щоб незатмарили залишилось враження голої правди.

Я хочу розповісти що історію сідніх ранчо, що лежали на під-
так, як описав Й при гасовій лозі великої залі бльокграву
лямпі в суботу увечері в бльок- між двома ватранами, жували
гавзі Чарлі Кен, в канадських гуму, палили та пили.
горах, шотський наймит з ранчо
Особори. Пого слухачами були
дві дюжини траперів, тавруваль-
ників худоби і наймитів з су-

дома і з вступом до хімічної поліції пізнічного заходу. Потім з парою других колег поїхали до маленького покинутого форту в Дансоні, в Каліфорнійській окрузі. Я пробув там два роки: не буде в той час, коли воїни будуть зважувати рабів якісної речі

„Одного дня скандінавський інспектор послав нас, Біля Карстена і мене, в роз'їзд, чотириденний роз'їзд в північну шлюпку спеку північної прерії. Серед горбів не трапилося нічого, та коли піднялися ми на перший гірський кряж, ми побачили крізь пару доситі велике селище. Могло б здатися, що це чудо. Але ми вже були привычані до такого і знали, в чому річ. Коли в цих околицях знайшли золото, дерев'яних більшокавзів не будували, а вживали для будівлі гарну породу з рудені. Зрозуміло, коли сяяло сонце, ця штука бинчала, як скажена. Ми підіхали до селища і швидко переконалися, що в цьому нікого не було. Ми знали, в чому річ: це було покинуте місто, іх там с немало. В таких покинутих містах зничайно немає на що дивитися: над дверима пара вищіліх вивісок і в будинках рештки всякої розбитої меблі. Раптом Біль Карстен вигукнув: „Гопля, що це тут таке?“ А Карстен казав „гопля“ лише тоді, як траплялося щось цілком незвичайне. Отже почувши як сказав Біль „гопля“, я зразу знат: хлопче, там с на що подивитися.

Біля стіни однієї хижі, недалеко від вуличного перехрестя, лежав кістяк загинулого коня, а на кінському кістяку сидів кістяк вершника. На землі лежала його рушниця і заіржаний садовий нож.

Ми подивились на хлопця: це був колись порядно міцний зух, як можна було бачити з його кісток. Він лежав тут не довше, як з минулого осені, але напевно й не менше. Шкіра па сідлі була ще в досить пристільному стані. В сідлових кишечнях ми знайшли рештки віскі, добре закоркованої в півлітроні пляші; дві шовкові хустки, пачку гральних карт, пару золотих злитків (вартістю не менше двохсот доларів), рибальський гачок з волосінню, два чеки, два набої дробу, пару ременів, пачку сірників та книжку. Під стівою валялась купа сірників, по якій повзала комашня: сірниками він мабуть запалював свою люльку з вишневого дерева, що й досі стирчала в його зубах. На садовому ножі, на землі, були сліди крові; під кінським кістяком лежала куля, сорок п'ятого калібра. Один бік усього цього мотлоху прислонився до стіни хижі. Між черепом і стівою був прищипнутий його капелюх — справжній Стетсон, що в крамниці в Кальгарі належав контував двадцять доларів. Хлопець мабуть виріс на селі, бо мушка його рушниці була відпилена, він мусів таким чином знати, як справжній чоловік із Західу, що з одним лінне курком можна швидше стріляти.“

Скоді проковгнув свою віскі і розповів далі:

„Записана книжка небіжчика з річчю, що береже людей від нещасти, як лехто носить під хусткою свячену монету або заячу кістку.“

Він розстінув піджак і під сорочкою з козячої шкіри ми побачили золоті, прив'язані до волосатих грудей дво-налевим ременем і осличої шкіри.

„Ось він! Складши рапorta серед тієї прерії, Карстен і я заглянули в зошит і не могли відірватися від цього, поки не прочитали до кінця, хоч нас і жерли москіти. Хлопець народився в Вінніпегу. Студіював в університеті Джонса — Гонкінса в Сполучених Штатах і закінчив свою медичну освіту в Оксфорді, в Англії. Потім заради спадщини він ухекав свого старого і втік, але був одним з найпристойніших хлопців на цих теренах. Це щось подібне до щоденника. Подивіться як гарно він тут пише.“

Дехто склиявся над зошитом, інші, що не вміли читати, залишились на своїх місцях і слухали:

„...вчора шалено пекло, а сьогодні така снігова хуртовина, що Джоні і я мусіли лягти пластиом на землю. Хутро примерзло мені до бороди, так холодно було вночі. За свої чеки, що я заробив за виїжджування коней, я не можу тут нічого купити. Я згадую свого батька. Чи прийду я не кули-небудь, чи с праця?“

Зірки миготять. Льодова холоднеча. Чинук, що доходить сюди з Ідахо, перестав дихати. Тільки б не прийшла ще більша холоднеча з півночі від Аляски!

Виїжджування коней у голяндія Гольтера було таким чудовим. Чесна праця, і за це купа гроші! Там у лісі було гарно. Гірський ліс такий тихий, деяких стовбурові не можуть обійтися десять, чоловіка. Три тижні тому ліс горів і це було величне видовище — червоний півень летів над кряжами гір! Але не було ніщо порівняно з пожежею прерії, яку я бачив учора. Я щойно вирізав шматок окорока зі зжареного лося. Звичайно, я смакував би кранце його свіжим або навіть сировим, таким, яким злобув його три тижні тому в горах, що папів теплюю кров'ю. Вся палаюча прерія близько підійшла до мене. Я навіть подумав, що вона впіймає мене. Вона була зочім близько від Джоніного хвоста. Я скакав так швидко, як тільки Джоні міг витримати. Аж похи не помітив, що це фантом, марево. Бо я побачив хижі там, де знат, що їх не було ніколи. Позаду мене також не було гаряче — лише марево.“

Ти побував мріями за океаном. Твої думки погуляли чужими краями, але серце Твоє ліске, і зацікли мусить зикути на Україну. „ІЛАСТУН“ поведе Тебе рідними землями, первом пай лінійних українських мистців слова змиючи, перед Тобою чарівні картини Твоєї Батьківщини.

Уночі все холоднішає. Я склияюсь до черева Джоні і гріюся. В лісі або в горах така снігова хуртовина була б зовсім гарною, але тут вона дика. Вгорі болота напевно вже давно замерзли. Вічна рівнина! Цілі тилі не розмоляють з людиною. Трава прерії не походить з угір'я. Він мій найкращий друг. Шкода, що ми не могли взяти з собою пса Дікі. Також і Бес, маленька приручена козуля була гарною твариною. Ах, ця безкрая рівнина! Вона робить людину безумною, хоч я й люблю прерію, бо в прерії народився. Коли шелестить трава і в напівтемряві свистять койоти, не точнісінько так, як, коли був я малим хлопцем і Вінніпег мав лише двісті булинків, — жалюгідних дерев'яних халуп. Учора мені минув п'ятдесят один рік. Я тільки зараз пригадав це, бо нема що більше думати. Я муши загасити вогонь, бо ще насправді почнеться пекло степової пожежі.“

„Я ще зможу досягти того місця. В рушниці залишився один набій; крім цього, лише дробові набої. Місто, що блицить на сонці, мусить бути великим містом. Я розбив поса тому індійцеві, що вказав мені фальшивий шлях. Нема води. Спирт лише пече. Звідси з бугра можна бачити місто, до цього лишілося тільки три мілі. Джоні в крові і спотикається. О, Боже, лише води! П'ять днів я не мав нічого порядного поїсти. Дощу немає, сонце палить, але зима стоїть перед дверима.“

„Коли мене хтось знайде, хай не виставляють мене в Давсоні в Музей шукачів золота. Я завжди був пристійним хлопцем, навіщо ж щось таке подібне? Нехай залишать мене тут прихиленим до моєї стіни. Дівчат і приятелів у мене немає. Що лежить у кишечнях, хай візьме той, хто мене знайде. Я був завжди атеїстом. Допоможі мені, Боже!“

....Місто, — покинуте гніздо шукачів золота. Все порожнє. Остання куля сорокап'ятіліброго належить Джоні. Він уже впав. Я нахилюся, щоб зостаніші сил пустити її старому під лопатку. Сонце пече. Я притулюся до тризначної суми до ярів. Навколо я бачу лише джерела і чисту воду. Безглазі марева. Ніж також ріже погано. Ним ледве можна розкрити собі жили. Я не хочу більше олівця. Води. Народився я в південній прерії, имираю в північній. Але в прерії. Взагалі це було добре. Я задоволений. Я вмираю. Що буде зі старим бродягою.

Франк Норсмур.

Десь у північній прерії, 2 вересня 1912 року.“

Коді Осбора закрив зонит. На цьому був наклеєний ярлик:

„До справи Франка Норсмура, під північним Слім Боб, що переховувався з квітня 1894 року після вбивства в Вінніпегу.“

Дві дюжини траперів, таврувалинків худоби і ранчових наймитів прошепотіли:

„Благослови Боже, Амінь.“

БРАТСТВА

Для ПЛАСТУНА написав
проф. Дмитро ДОРОШЕНКО.

ратські союзи або спілки на Україні сягають до дуже давніх, ще передхристиянських часів, коли в таких союзах об'єднувалися члени одного роду для взаємного захисту від ворога, для оборони своїх господарських інтересів та для спільног шанування божества—псъровителя роду. Коли на зміну старого поганського культу прийшло християнство, воно помалу перенесло звичаї поганського культу на культ християнський, заступивши поганські свята й церемонії церковно-християнськими. До храмових свят прив'язувалися старі звичаї й старі спільні банкети. Згодом на перший плян у житті „братств“, вже літовсько-польської доби, виступила взаємна підтримка членів братства на випадок якоїсь біди, хоробри чи смерти, як також і підтримки свого храму; бо тепер братства об'єднувались при церкві. Дбали за те, щоб церква мала свого священика, була забезпечена свічками і всим необхідним для церковної служби. А в храмове свято братчики сходилися на спільний братський обід, за яким пили мед, зауплений на виручку від продажу свічок.

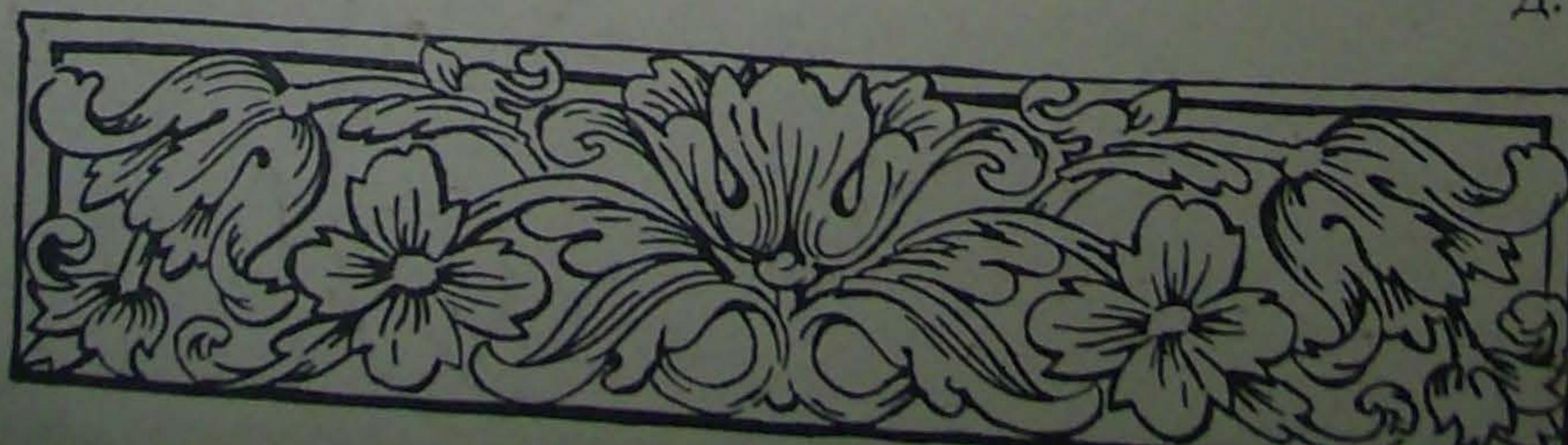
¤ ¤ ¤ ¤ ¤

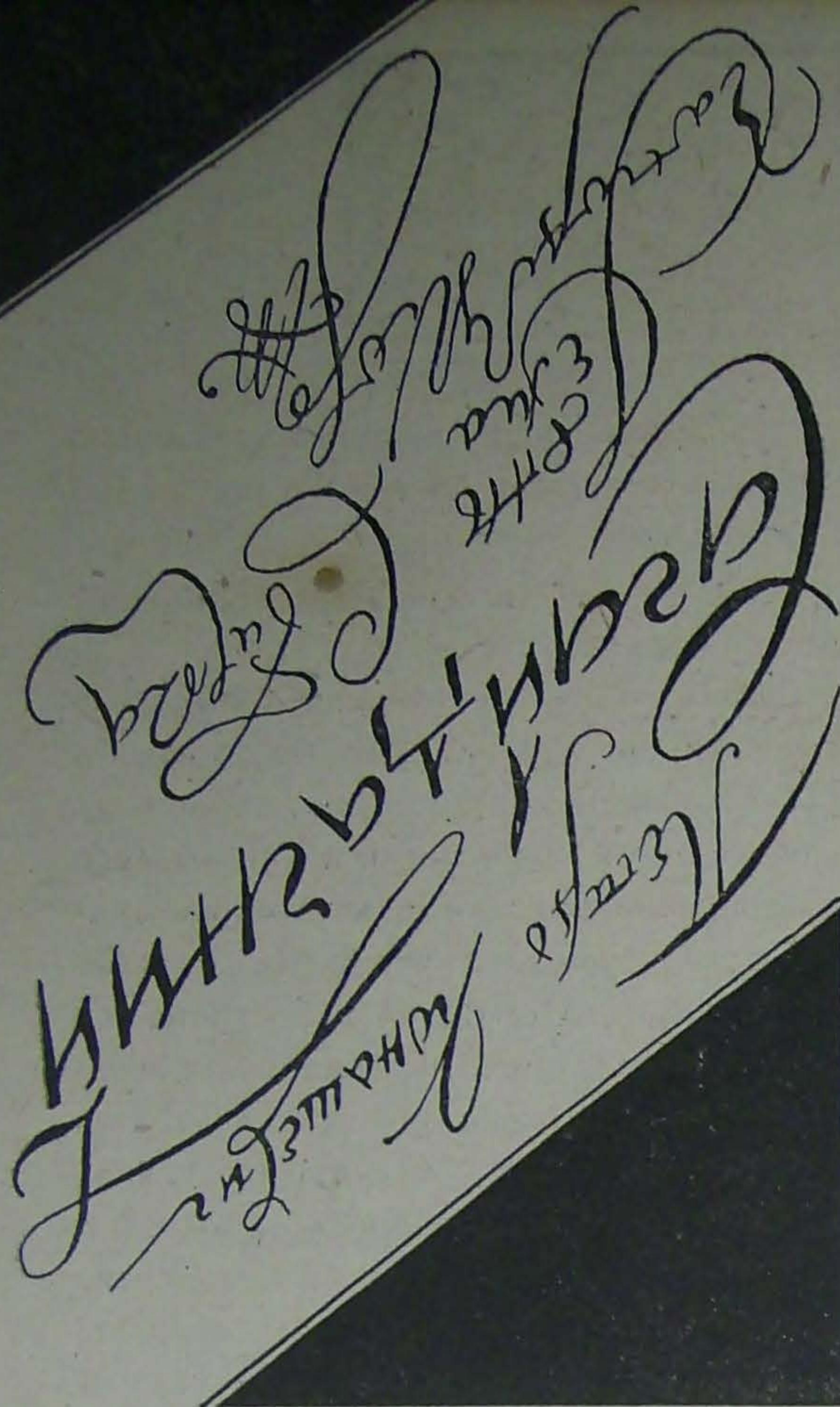
Щоб мати права визнаної урядом громадської установи, братчики складали статут і подавали владі на затвердження. Найстаріший статут, що зберігся до наших часів, був статут Успенського Братства у Львові з 1463 року. Другий такий статут був Хрестовоздвиженського Братства в Луцьку з 1483 року. Коли православна церква та освіта на українських землях у XVI столітті підупали, церковні братства взяли на себе обов'язок їх підтримувати. Тоді то й почалася найславніша в історії братського руху доба. Братства стали закладати школи та друкарні, часом жертвували великі кошти на освітні справи і взагалі стали на чолі культурно-національного українського життя. Братства поширилися по всій Україні; в 1615 році засновано було Богоявленське Братство в Києві, яке заложило славну братську школу, пізніше Академію. До братств стали вписуватись українські шляхтичі, пани-магнати й козацькі гетьмани. Так, до київського братства вписався гетьман Петро Сагайдачний „з усім Військом Запорожським“. Свого розцвіту досягли українські церковні братства в XVII столітті.

¤ ¤ ¤ ¤ ¤

Завдяки щедрим пожертвам своїх членів з-поміж українського панства, козаків та їхніх гетьманів, братства досягли значного матеріального добробуту і не мали права, за своїм статутом, вдаватися до коронного суду. Вони допомагали своїм біднішим членам або їхнім родинам, урочисто ховалі їх усі вкупі, взагалі виховували в собі дух солідарності і взаємної допомоги. До братств приймалися й жінки як сестри. Вони брали жваву участь у житті братств. Коли оборону віри й культурно-національного життя перейняла на себе Українська Козацька Держава, значення братств почало помалу занепадати. Але на західно-українських землях, що залишились під Польщею, братства зберігали своє значення подекуди аж до кінця XVIII століття. Українські церковні братства дуже прислухалися у свій час до діла підтримки української народності і національної культури.

Д. ДОРОШЕНКО.

ПОДРОЖ ДО ШКОЛИ

ерпнєве літнє сонце сипало своє гаряче проміння на багаті ниви родючого Поділля. Давно вже не дощи-

ло. Курява сірою пеленою вкрила пожовклу, посохлу траву при дорозі. Тільки будяки, підвявиши свої червоні головки, гордо, звисока поглядали на шпориш, на лободу, на ширицю та інші запалені сонцем, пожовклі трави: як не пекло сонце, однак будячого стовбура не пропалило. Суперниками для колючих, завзятих будяків були тільки лопухи придорожні. Розкинувши широке листя по землі, вони держали вогкість під собою і не давали себе сонцеві висушити. Були соковито зелені і пускали з себе сивенькі реп'яшки, що чіплялися до людської одежі, до кінських і коров'ячих хвостів. Від спеки чорна земля під жовтими

Гауптваге ІІ. Гаккін.
 ГАНТЕНКА.
 БІБЛОЕКН НІАСТОБОЛО
 Альфред Бунік
 АБРІГАДІ, На Гартліпінг, Р.В.1947.
 КУПАДІЯРІЧКОІ НІАСТОБОІ МОЛОДІ
 БІНІМО АК АІІАТОР АО "НІАСТЫА".
 БІАХОСТРЫБАР М. Н. Лінгопіті.
 Ганнікар В. Соф'я Понір,
 НІАСТЫА "НІАСТЫА"

витривало і невідступно. Аж сьогодні вдосвіта, під час ночівлі у гірській колибі, Герцик не помітно вийшов з колиби і вже більше не вернувся. Може віднайшов сліди свого господаря і пішов за ним на котрусь із поблизьких полонин, а може й справді побіг назад додому. Це було для всіх трьох хлопців, а особливо для Івася, великим розчаруванням і вони втратили цілий ранок на даремні розшуки. Тепер мусіли наздоганяти втрачений час.

— Герцик! Герцик! — гукнув ще раз Івась і по хвилині безнадійного вислухування махнув в повітря своєю пластовою палицею.

— Скоб! — крикнув, немов комусь на прощання, і рушив у дальшу дорогу. Був веселої, життєрадісної вдачі і легко переносив свої хлоп'ячі смутки.

Три юні мандрівники мали вже за собою далеку дорогу з долини Прута, понад гірський потік Жонку, аж сюди під Довбушанку. Минулу ніч відпочивали у пустій лісовій колибі, а вранці рушили у дальшу мандрівку. Це була для них особлива приемність — ця мандрівка на Довбушанку! Вони знали, що на цей дикий, найбільш недоступний шпиль пасма Горганів запускається мало хто, навіть з дорослих мандрівників. Тому постановили: самим — без опіки старших, здобути цю царицю Горганів. Це була їх пластунська мрія останнього шкільного року.

ДАЛЕКО у глибину Карпат, на сонячні полонини, на неприступні верхи та шпилі біжать стежки-плаї. Наче міцні пута, що їх наложила людина на дикого велетня — природу, вони цупко обмотують зелені гори. Таємні і приманливі, вони, наче поклик лісової мавки, кличуть вас за собою, ведуть у невідоме лоно гір. Там вони розбігаються у всі сторони і знову сходяться, подвоюються, потроюються, скрещуються, перетинаються, губляться у високих травах та хащах і знову з'являються перед вами — завжди такі самі привабливі

Прочитав Ти про братства? На які думки наводять Тебе спогади про ці шляхетні об'єднання наших предків, що своєю працею поставили Україну на рівень найкультурніших країн тодішнього світу? Який світливий приклад дають вони нам?

Чи погоджуєшся Ти з думкою ПЛАСТУНА, що...

Ти і твої товариши, що ми всі мусимо бути гідними нащадками наших висококультурних працурів, мусимо прикласти всіх зусіль, щоб бути між найкращими нашого століття. А без освіти, без доброго виховання ми до найвищих щаблів не дійдемо.

Народ живе лише доти, доки має свою культуру. А культуру творить освіта, література, мистецтво, наука рідною мовою.

Тому не тікаймо від освіти, а головно, не миаймо книжки. Читання — найдешевший шлях до освіти. З читання книжок людина довідується, що і як треба робити, як то робилося в старовину і чому змінилося. З читання довідуємося про таємниці природи й суспільного життя; довідуємося, як думки про ту чи іншу справу з'являлися, як росли рік-у-рік, удосконалювалися, ширились і ставали засадою життя.

У стародавні часи, як ви щойно читали, об'єднувшись для взаємного захисту від ворога, Україну врятували братства. Вони, опріч іншої корисної роботи, ВИДАВАЛИ

КНИЖКИ ДЛЯ ОСВІТИ НАРОДУ.

В XIX ст. Україну відродили видання „Кобзаря”, „Основи”, „Просвіти”, „Видавничої Спілки”, „Русько-Української Бібліотеки”, „Київської Старини”, „Віку” та ін. На їхніх виданнях ріс могутній український визвольний рух, який так широко розмахнувся в часи революції.

По першій світовій війні українці намагалися продовжувати видання книжок, як головного джерела культури, на Великій Україні, в Галичині і за кордоном. Знов був створений скарб, що зміднив нашу культуру на роки дальшої боротьби,

А що ж тепер?

Час від часу з'являються цікаві книжки, але їх мало й не кожному щастить їх придбати. А чи знаєте ви, друзі, скільки лежить у відомих письменників вартісних, цікавих творів, які ви з насолодою прочитали б і до яких би ви постійно вертались — але які, на жаль, не можуть бути видані, тому що не має видавця. Та й хто нам видасть пластові книжки, як не ми самі.

Друже, як ти думаєш, чи не міг би ТИ допомогти в цій справі? Так, саме Ти, пластун, Не віриш? Давай подумаемо про цю справу спільно.

ЧИ ТИ МОЖЕШ ЗАОЩАДИТИ ДЕННО 33 ПФЕНІГИ? ТАК?

Одже Ти здатний придбати собі й допомогти придбати своїм товаришам цікаві повісті з нашого минулого, пригодницькі оповідання й популярно-наукові твори, що відкриють перед Тобою світ знання, пластові підручники та порадники, що стануть твоїми вірними друзями в домівці і в терені.

ЯК ЦЕ ЗРОБИТИ?

Згадай лише пластовий закон: ПЛАСТУН ОЩАДНИЙ.

Спробуй заощадити денно 33 пфеніги. За місяць Ти матимеш 10.— марок. Візьми тоді листівку й перепиши на кінці цієї статті долучену картку вступу. Листівку й гроші вишли на адресу ПЛАСТУНА.

Цим Ти станеш членом БРАТСТВА.

ЯКОГО?

»БРАТСТВА ЧОРНОГО ПЕРЛА«, що складається з таких самих, як Ти, юнаків та юнчиків, що хочуть мати добру книгохвірню самі й допомогти в тому й товаришам. Чому наше Братство називається ЧОРНЕ ПЕРЛО?

Згадай слова Івана Франка : „Книги - морська глибина,

Хто в них пірнув, аж до дна,

Той, хоч труду мав досить,

Дивній ПЕРЛИ ВИНОСИТЬ.“

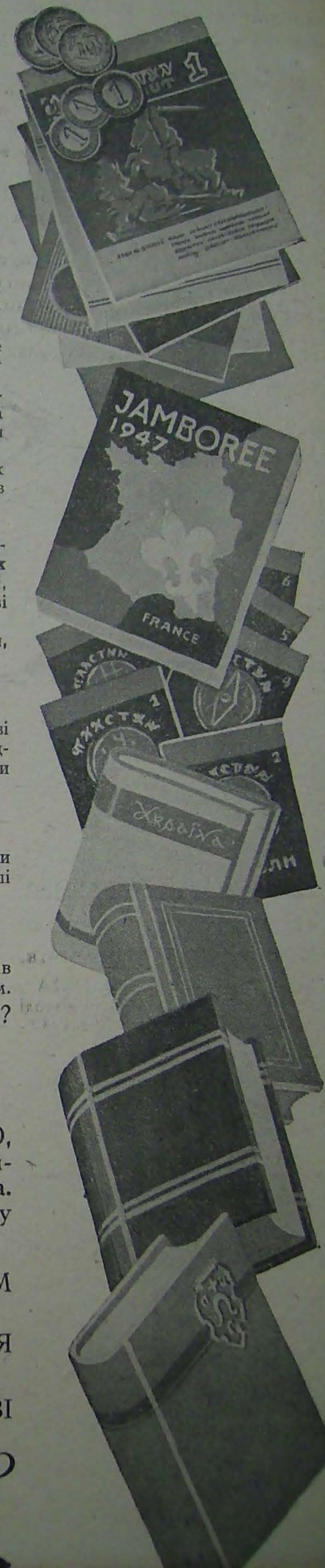
Наше братство, а може від нинішнього дня й ТВОЄ БРАТСТВО, ставить свою метою спільними силами, в складчину, з глибини скітальського життя виносити на світло деннє перли друкованого слова. Друкарську штуку прийнято називати „чорним мистецтвом“. Тому й перло наше ЧОРНЕ.

ЯКУ КОРИСТЬ СУСПІЛЬСТВУ ПРИНЕСЕШ ТИ СВОЇМ ЧЛЕНСТВОМ В БРАТСТВІ ЧОРНОГО ПЕРЛА?

ДОПОМОЖЕШ ВИДАТИ ВАРТИСНІ ТВОРИ, ЩО МАРНУЮТЬСЯ В РУКОПИСАХ І ЧЕКАЮТЬ ЦІКАВОГО ЧИТАЧА.

ЯКУ КОРИСТЬ ТОБІ ПРИНЕСЕ ЧЛЕНСТВО В БРАТСТВІ

ЧОРНЕ ПЕРЛО?

За 33 пфеніги денно БРАТСТВО ЧОРНОГО ПЕРЛА

до кінця р. 1947 поповнить Твою книго збірню
цими виданнями

6 чисел ПЛАСТУНА

АЛЬБОМ ІАМБОРЕЕ

6 пластових
підручників-

6 чисел НОВАКА

4 збірники: історичний,
географічний,
пригодницький,
пластовий.

ЯК ЇХ НАБУТИ?

ДО 15. СЕРПНЯ А— передплатники ПЛАСТУНА, що вже надіслали
передплату на чверть року й хочуть стати членами
Братства, мусять

ВИСЛАТИ

15.- марок

В—НОВІ ЧЛЕНИ БРАТСТВА

30.- марок

ЗАМІТКА: передплатники ПЛАСТУНА не мусять бути членами Братства.
Вони й надалі одержуватимуть наш журнал з додатками, але не користу-
ватимуться рештою вигод Братства. Члени ж Братства автоматично ста-
ють передплатниками журналу зі всіма його додатками.

цим забезпечуєш видання:

3 числа ПЛАСТУНА

[травень, червень, липень]

3 додатками: П.Феденко „Гетьман САГАЙДАЧНИЙ“ т.І.
В.Софронів „ГІРСЬКИМИ ПЛАЯМИ“
В.Гай „СКАРБ самітного ХУТОРА.“

3 числа НОВАКА

[червень, липень, серпень]

3 додатками: „Вибрані казки з 1001 ночі“ Чорногорського
„З нашого минулого“ Н. Щербини.

3 підручники : „ПЛАСТУН & ВУЗЛИ“ „...& СО-
КИРА“ „...& КОМПАС.“

20.-марок

братчик мусить вислати

цим забезпечуєш видання :

АЛЬБОМ „ІАМБОРЕЕ 1947“

І.Мар'єнко: „Хрестоматія з географії України“ ч. I.

В серпні й вересні ПЛАСТУН не виходить. НОВАК не
виходить у вересні.

30.-марок

братчик мусить вислати

цим коштом вийде

3 числа ПЛАСТУНА × 3 числа НОВАКА × 3 пластових
ПІДРУЧНИКИ × ВЛясиченко: „Казки бувальщика“ × Календар-
речь на 1948.

ДО 1. ВЕРЕСНЯ

ДО 1. ЖОВТНЯ

КАРТКА ВСТУПУ ДО БРАТСТВА ЧОРНОГО ПЕРЛА
Прошу записати мене братчиком Видавничого Братства ЧОРНЕ ПЕРЛО й надіслати
мені проспект Братства. 1. Ім'я та прізвище, 2 Адреса, 3 Вік.

Член Братства так, як і кожний передплатник ПЛАСТУНА, як по вибаді в Німеччині не втрачає своїх
прав. Мусить лише сповістити про свою нову адресу (відмінивши своє число абонементу) на адресу
"PLASTUN-SCOUT"-The United Culture Publishing Association 2941 Lawley Street
DETROIT 12, Michigan U.S.

Волинь незабутня

(Монтаж з трилогії „Волинь“)

Волинь незабутня, країно славутня,
У вишній красі ти красуєш...

Л. Українка.

ЗЕМЛЯ! — ВИРИВАСТЬЯ У МАТВІЯ.

Дорожина біжить серединою власного поля і криється від зору, западаючи над угорську долину. На право — мое! На ліво — мое! Один лих вітер має право топтатись тут, збити хвилю, жбурнути нею до сусідської межі і летіти далі.

Навколо соняшна тиша. Бренять у житі голівки моторних воловок. Десянь-десень заборсалось стебло кукілю. Зі всіх напрямів: звідтіль справа, зліва — перепілки підпідъомкають і бренять неуривим тоном копиці-стрибуни. В далечині на схід на захід сталевою лавою застигли ліси.

Матвій зупиняється. Володко привкладає до чола руку дивиться на угорські чагарники, над котрими велетенською чорною баштою простирадно до землі, зводиться і в'яжеться з небом дим. Лиш відгуки дзвінкого підголосника кажуть, що там мужицький молодняк залився співом таким же величним і просторим, як сама країна.

— Земля! — виривається у Матвія.

ВОЛОДЬКО ЧУЄ ЦЮ ЗЕМЛЮ!

Володко сів спиною до дядька і звісив ноги назад. Приїхали до Гісерни. Дядько лишився, а Володко посмаляв далі. В полудень досягає Зеленого Дуба. Це половина дороги. Відпочив і підживився. Тут починається справжня Волинь. Там ззаду за лісом ще Поділля. Інші люди, інші краєвиди. Спереду Волинь. Сувора, тінна, стара земля. Люди більше похмурі, менше говоркі, але дебеліші, рівніші й охайніші. Села кращі почнуться. Ось тільки минуться піски, почнуться хмельниці, плянтації цукрових буряків. Більше критих залізом хат, менше соломи.

Володко чує цю землю, бачить її красу, її радість і горе. Він наближається до того місця на землі, де вперше побачив світло сонця та відчув першу радість життя. Зате ціле його ество повне вдячності до цього клаптя великої своєї батьківщини.

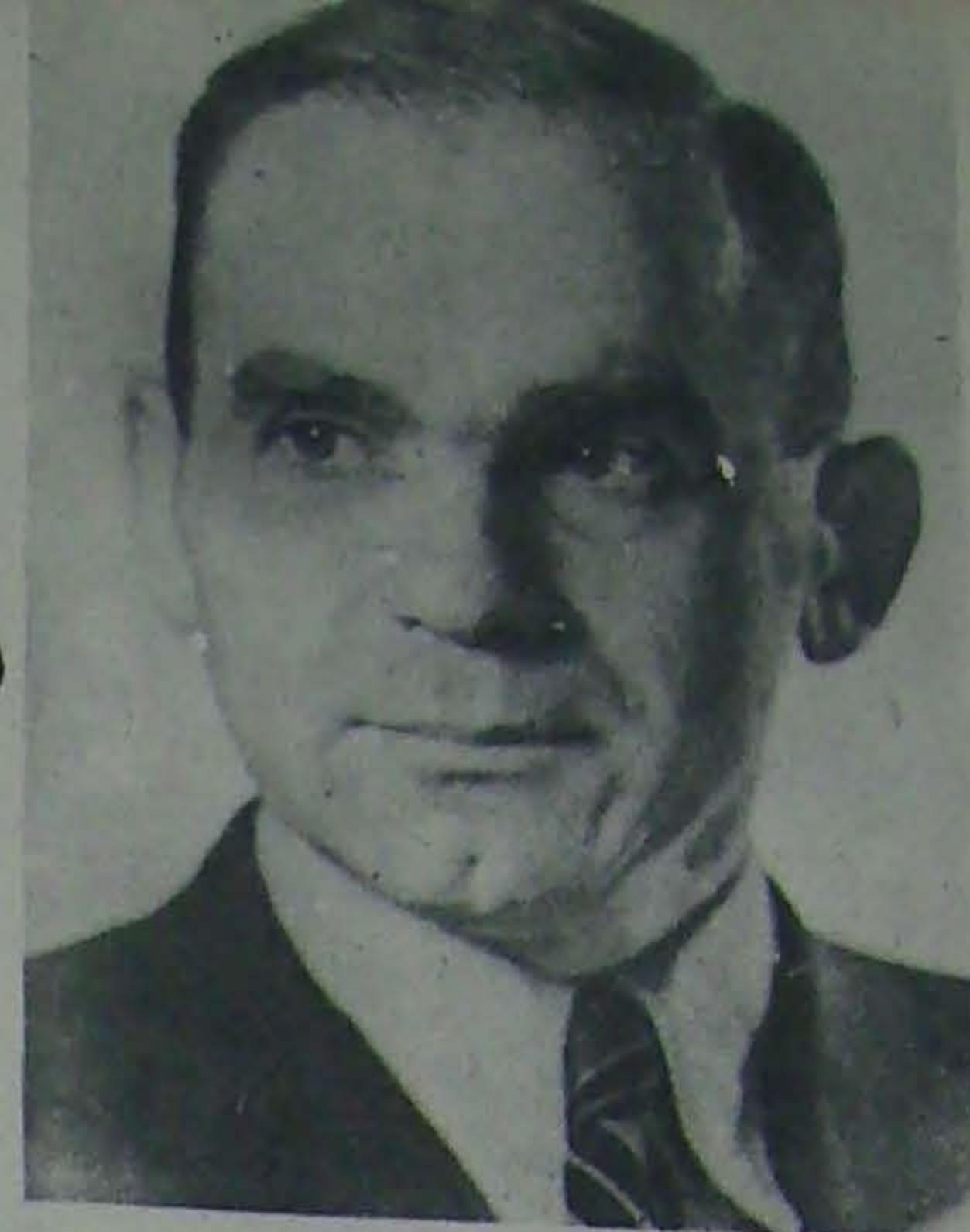
...І КРОПИТЬ ЇЇ ПЛОДОМ.

Володко верне скибу за скибою. Матвій насипав коробку зерна, ступає ріллею і кропить її плодом. Після Володко скородить. Від сходу сонця до його заходу бігає день-денно по ріллі. Поле стає, мов скатертина, рівне. Вечером Матвій обходить його павкруги. — Добре! Але піди отам коло межі зачепи. Та на лужках також ще пару разів бороною заверни. А то засохне і буде груда.

Сонце вже давно сіло. Ліс кинув довгу тінь і вкрив нею чорну землю. Володко майже не чує ніг, але слова батька — Закон. Обертає коні і напомаки йде вздовж одної межі, вздовж другої, завERTAЕ на лужок, крутить там боронами. Ні одна дервина не сміє лишитися. Матвій ненавидить цього, а поле також.

...ВГОЛОС ІСТОРІЮ.

Часом у неділю Володко читає Матвієві вголос історію. Матвій любить слухати цю книгу „про старе“. Хто не шанує старого, не здо буде й нового. Це його переконання. Україна в його уяві вже не те що видумане, химерне. Ні. Україна це він сам — Матвій Довбенко. Цей велетень праці, цей величний господар з твердим чугунним кулаком і метким розумним зором. А Василь, Володко, Хведот — сини його. Катерина й Василина — дочки. Сухевичка Настя — мати, що роди

СИН ВОЛИНСЬКОЇ ЗЕМЛІ

Знаємо з історії багато фактів, коли ім'я того чи іншого письменника павіки пов'язуються з якоюсь вужчою частиною нашої великої батьківщини.

Так, коли згадуємо знаного філософа й поета 18 століття Григорія Сковороду, то не можемо не згадати нашої Слобожанщини, коли говоримо про Тараса Шевченка, то бачимо Київ і Київщину; коли читаемо Панаса Мирного, то перед нами чарівна Полтавщина; коли ж переживаємо мистецькі твори Івана Франка, то не можемо не відчути ілібинно і назавжди нашу милу й незабутню Галичину; а наше Покуття невід'ємне від Василя Стефаника — так, як наша романтична і звабна Гуцульщина від глибокого й пісенного Юрія Федькевича. А коли візьмемо вже наші часи, то так, як з ім'ям Миколи Хвильового, назавжди пов'язане Правобережжя, зокрема Слобожанщина з її трагізмом і величчю в добу пореволюційну, так і ім'я Уласа Самчука нерозривно і органічно пов'язане з нашою Волинню.

Улас Самчук — автор багатьох оповідань, повістей і романів: („Розбита Богиня“, „Марія“, „Гори говорять“, „Віднайдений рай“, „Кулак“ та інші). Найбільше вславився своїм монументальним тритомовим романом — хронікою „Волинь“. Надзвичайно чарівні, розлогі й незаступні краєвиди і природа Волині, поруч з соковитими, повновидими і опуклими образами наших людей — у їхньому побуті, у внутрішньому характері, у взаєминах, в розвитку, в боротьбі й прагненні їх до кращого — становлять дивну єдиність роману, що захоплює і приваблює читача різних верств і різного віку.

Але чи значить це, що Улас Самчук через ці поновні у його творчості мотиви Волині, є письменником вузько-волинським? Аж ніяк. Так само, як Іван Франко не є письменником супото галицьким, а Микола Хвильовий — слобожанським, так і Улас Самчук не є письменником тільки волинським. Навпаки, Волинь для нього це тільки місце старти, місце звідки він постійно духовно вибуває у свою різноманітну, тематично й ідейно, творчу українську путь. Справді бо, читаючи його твори, ми бачимо: і Закарпаття, і Гуцульщину, і Східної Україну. Селяни й робітники, службовці й духів

шінство, гімназійна молодь і студенти університету, промисловці і мисливці, військові і шівільш адміністратори різних державних систем — ось най-основніші образи мистецького показу в творах Уласа Самчука.

Що найголовніше: всі ці люди, всі ці образи шкавлять автора (і читача) не самі собою, а останні, оскільки вони посідають якесь місце (позитивне, чи негативне) у великій і всеохоплюючій ідеї — Україна І ще: вони (ці образи) існують не як механічні і безвільні істоти, а як активні, дійові, пілеспрямовані люди, що поспіль усі знають, чого хотять і за що змагаються. В цьому величезне виховне ідейне значення творів Уласа Самчука.

В останньому своєму романі „Юність Василя Шеремети”, що опі щойно вийшов друком на еміграції, Улас Самчук всю свою увагу скупчив навколо гімназійної нашої молоді 20-х років, тобто, навколо тих питань, що головно хвилювали тоді наше юнацтво, що мучили його душу і що допомагало йому зформуватись у свідомий і культурний загін молодих борців за Україну.

У теці автора є цілком готовий до друку великий роман „Сонце з Заходу”, що побудований на особисто відчутих, бачених і пережитих епізодів героїчної боротьби українського Закарпаття — 1939 року — за свою волю.

Одночасно автор працює над новим великим історіософічним романом „OST”, що охоплює великий відтинок нашого духовного й політичного життя за останнє тридцятиріччя.

Знаючи все те, що досі створив талановитий син волинської землі, наші читачі мають всі підстави з хвилюванням чекати на ці нові його романі. Особливо його чекає на них наша молодь. Бо їй у творах Уласа Самчука завжди придлено перше і основне місце.

ла, доглядала, піклувалась... Кров, сила її пішла на „іх” — батька і дітей. А всі разом вони — ядро, підстава, початок всього... Від них по-женуть здорові паростки на всі боки. Ось „іх” три сини. Ти ж, — сказав голос Матвія — вояк. Ти вчений. Ти май спадкоємець — плугатар. Тримайте усі цупко чорної скиби землі, на котрій вперше взиріли сонця пром'нь. Борітесь за неї мечем, пером, плугом. гризіться за неї зубами... Дайте працю їм вельку. Змочіть її потом і кров'ю і не забудьте заповітів бога нашої душі.

ДО ПОЧАСВА.

Поїли, попили, відпочили, обділили жебрущу літвору та калік і далі.

Лівчата веселі, сміються, жартують. Володькові радісно, але йому ніколи сміятись. Його приневолює до поважності надзвичайна хвилина. Зворушливе, дивовижне, надзвичайне виловисько, яке пройшло перед його очима, це війна. І от тепер він ступає по тих місцях, де кожний камінець кричить війною. По дорозі валяються розбиті військові вози, ріжні речі, набої. По полях розсипані ями від стрілень, що рвались тут ще недавно. Деякі місця скидаються на красвиди з місяця, як іх показують у книжках.

Почаєвський ліс. Старі товстючі дерева. І тут помітно війну. Росторощені стовбури, укриття, пороскидані, зіпсуті речі,

У лісі дещо прохолоділо. Ідеться легше. Жарти і сміх стихають, бо ще пів годинки, ще пара кілометрів — і перед очима Почаїв. Виходять на узлісся.

Всі зупиняються, стають навколошки, хрестяться. Вололько в подоні вражінь. Він хреститься також. Перед очима велетенська, маєстатня картина лаври зо всма її будовами. Вололько безліч разів бачив її на малюнках і от аж тепер нарешті бачить її власними очима. Це вона та гора, де „пасли, пасли пастирі, пасли овци на горі, та й увиділи Божу Матір на скалі”. Це тут змагалися здобути святыню турки, що впали жертвою кари Матері Бога.

Сила вражіння, ври охопила і узброяла його. Він бачить лігте великанську білу, залиту передвечірнім сонцем, святыню, до якої впродовж віків зо всіх куточків його рідної землі спливали люди, щоби бодай тут, разом із водою зі „стопи” Матері Бога, зачерпнути підсилення віри — єдиної опори жорстокого селянського існування.

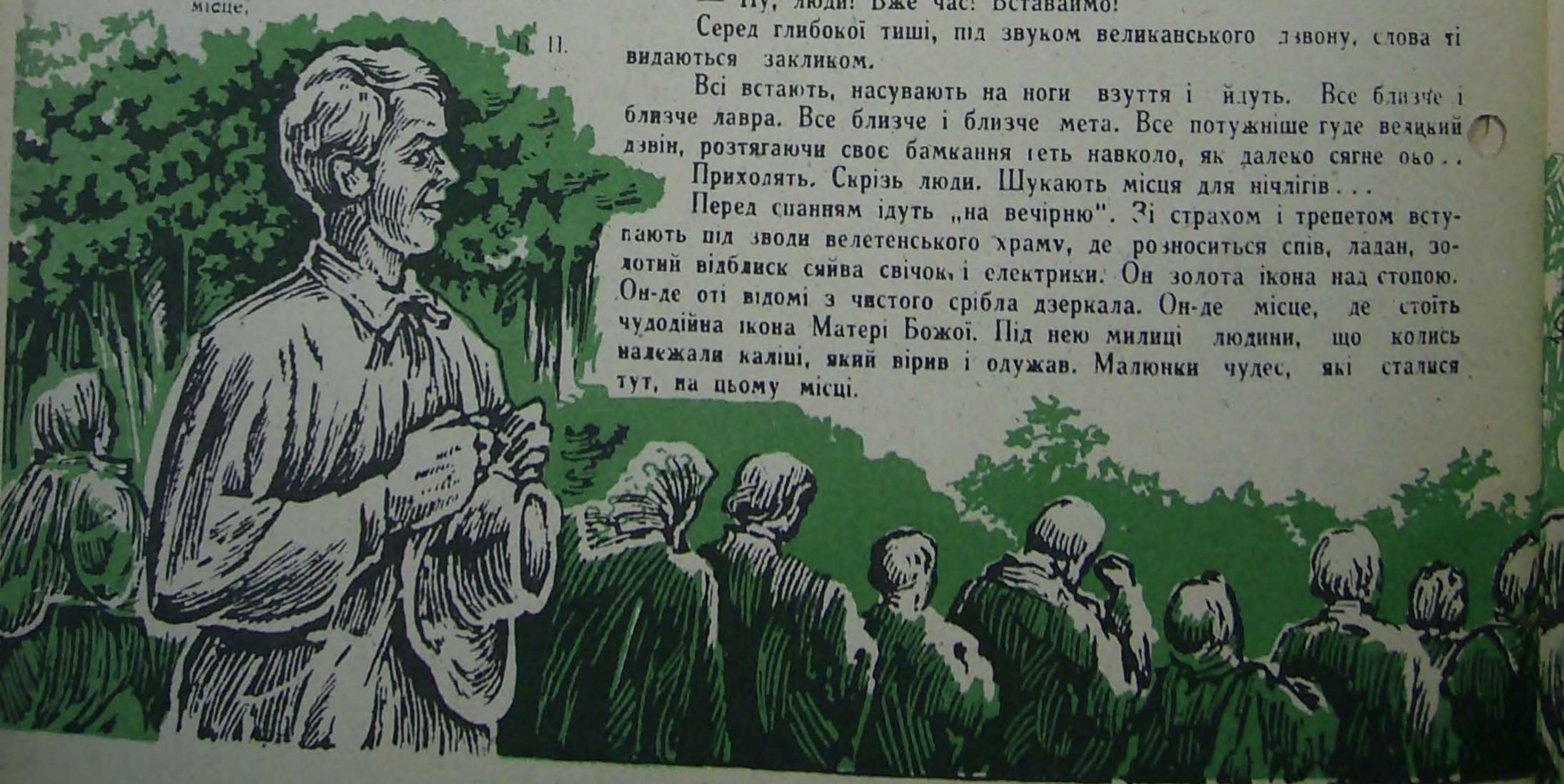
Вдарив великанський дзвін і від його громового рокоту затримали людини, дерево, земля.

— Ну, люди! Вже час! Вставаймо!

Серед глибокої тиші, під звуком великанського дзвону, слова ті видаються закликом.

Всі встають, насувають на ноги взуття і йдуть. Все близче і близче лавра. Все близче і близче мета. Все потужніше туди веяць дзвін, розтягаючи своє бамкання із навколо, як далеко сягне око... Прихолять. Скрізь люди. Шукають місця для нічлігів...

Перед спанням ідуть „на вечірню“. Зі страхом і трепетом вступають під зводи велетенського храму, де розноситься спів, ладан, золотий відблиск сяйва свічок, і електрики. Он золота ікона над стопою. Он-де оті відомі з чистого срібла дзеркала. Он-де місце, де стоїть чудодійна ікона Матері Божої. Під нею милиці людини, що колись належали каліці, які вірив і одужав. Малюнки чудес, які сталися тут, на цьому місці.

Володько на деякий час стас знов тим малим Володьком, що не має часу ні молитися, ні роздумувати над усім, що бачить. Він весь увага, весь переживання, весь уява. Розкіш святині полонює його, і треба все оглянути, пережити нутром і затягти кожний непомітний звук великої душевної музики

Потім іде під дзвіницю, задирає голову догори. Високо. Мури які! Сила людська — не проста річ. Все зробить. Заманулося полізти на дзвіницю. На другому поверсі велетень дзвін. Поліз далі, на той останній поверх, де стоїть машина годинника. Війна зупинила його і він стоїть, не рухається. Через діркиого "циферблата", кажуть, німець слікував за руським. Розказували ж, що руський хотів з "орудій" креснути по дзвіниці та побоявся гріха.

Тепер Володько сам висадив голову через дірку і з страхом оглядає велику землю, всипану дрібненькими людьми. Навколо у простір летить зір і не бачить собі межі. Отам десь Галичина. Звідтіль іхали дільки, що казали "вісьта". Там Австрія. І ще далі — там багато держав і багато народів. Шкода, що зір так близько сягає, що нема крил у людини, що сила не в стані здобути того, чого прагне душа. А Володько дуже, дуже хотів би відвідати ті далекі, дивні краї, побачити як там живуть люди, що там роблять. В його уяві встають постаті минувшиних країн. Вальтер Скотт навчив його історії, Жюль Верн — фізики, Купер — географії. Там Париж, Берлін, Лондон. Там високі Альпи і безконечний, ширізний океанський шлях у країну Тома Соєра та на місця пригод героїв Майн-Ріда.

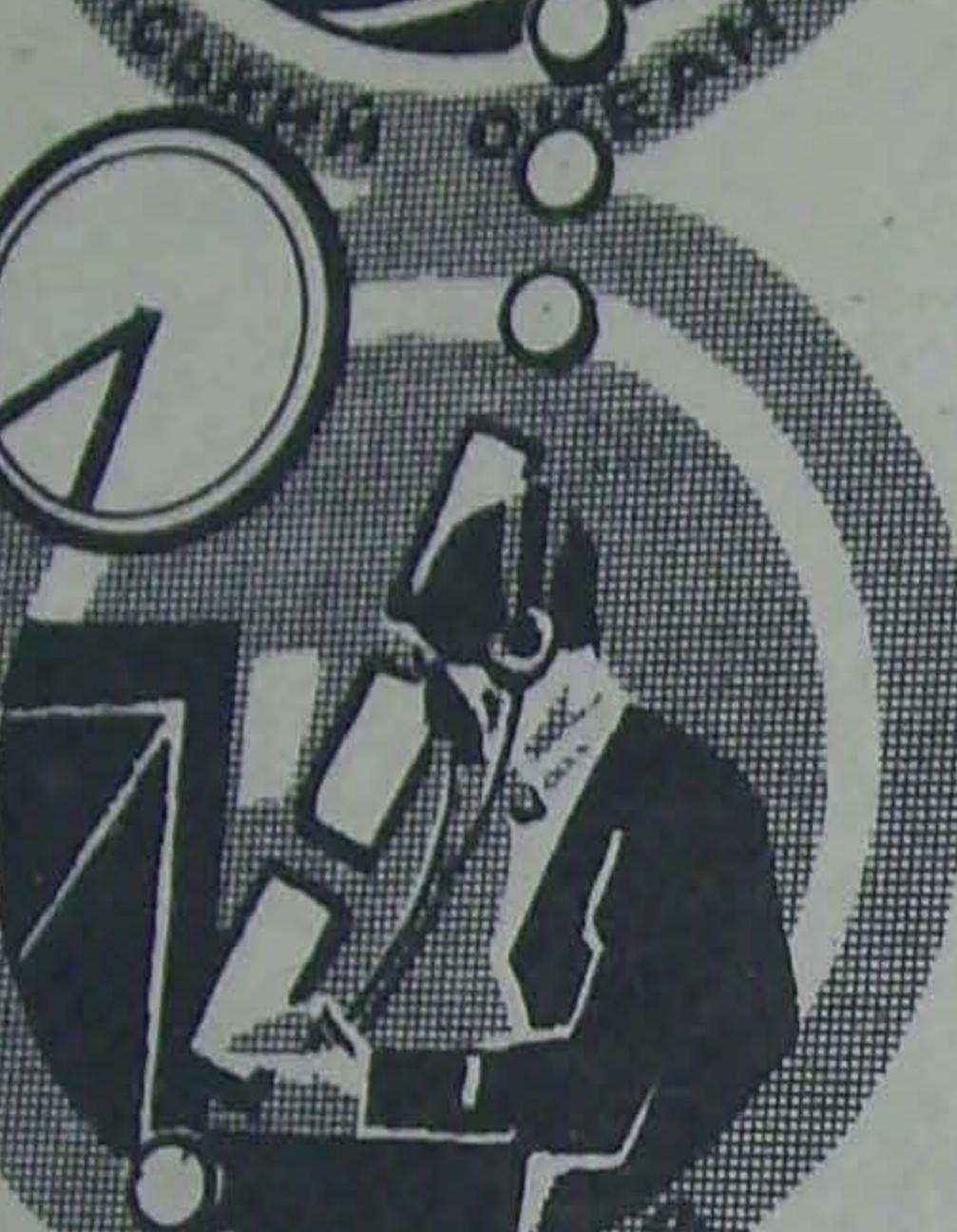
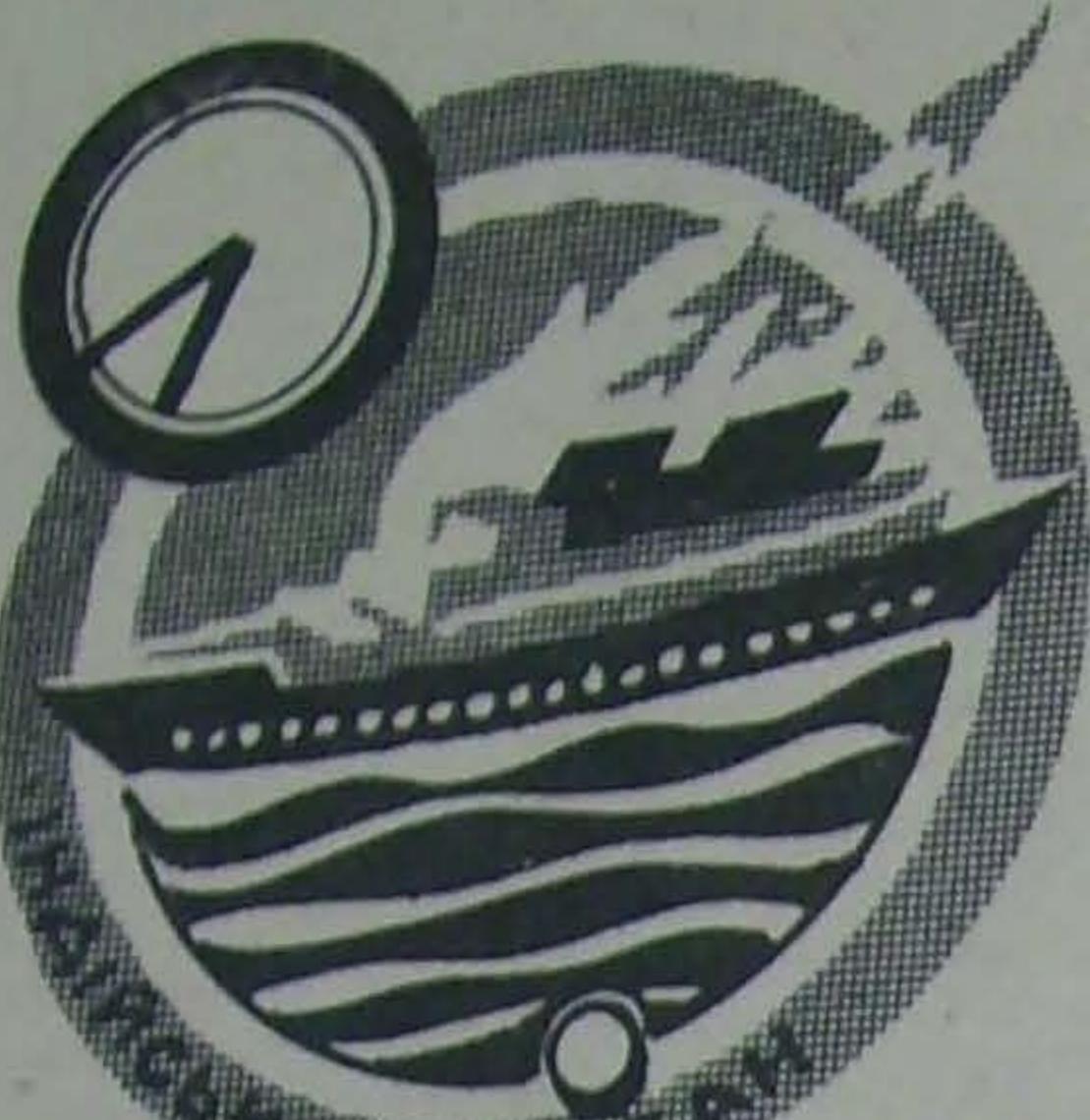
Здіймись, хлопче, махни дужим крилом і край кришталеві простори, привабливі і чарівні.

Здіймись, хлопче... махни дужим крилом... Ле ти світом, неси гордо щиг своєї Батьківщини. Й не забувай поділитися своїми враженнями й здобутками з товаришами. Сторінки "ПЛАСТУНА" чекають тебе. Тому вчися ділитися враженнями, вчися бути репортером. Бо...

КІНЕЦЬ

Репортер—інвестигатор друкарського слова. Він мусить добре орієнтуватися в гущині поденного життя, ін мусить уміти знайти серед виробів подій слід такої, яка лише клюється. Його читачі, мусить уміти прослідкувати її від початку до повного вияснення, мусить уміти зрозуміти її, оцінити я що найголовніше—розновісти її читачеві коротко, яко вичерпуюче. Для досягнення цієї мети приносить в жертву все — час, сили я здоров'я. Про такого репортера розповідає репортаж:

6.37

15 років тому, 21 травня 1932 о год.

радіостанція в Сінгапурі захопила з етеру розпачливі
С — О — С
С — О — С

6.42

цей крик розпачу доповнила депеша:
Жорж Філіпар, пароплав французької Компанії
Марітім, на шляху в Шанхаю до Марселю. На
палубі вогонь СОС СОС.

Цю вістку повторював радіостанція Жорж Філіпару
кожних п'ять хвилин, перериваючи невпинне СОС...
СОС...

7.02

радіостанція в Сінгапурі записав дальшу вістку:
Сьогодні, о 6.05, в невідомої причини вибухла
пожежа на палубі Жорж Філіпар, пароплаву
французької лінії Марітім, що знаходиться в дорозі
з Шанхаю до Марселю. Огонь почався в трюмі на
задній частині пароплаву, як з невиличною швид-
кістю поширюється. Уесь екіпаж при рятунковій
праці. Капітан дав наказ бути приготованими до
висадки в рятункові човни...
СОС СОС.

7.31

Жорж Філіпар — Огонь поширюється. Технічний
інженер вважає ситуацію небезпечною. На палубі
487 осіб, із того третина жінок і дітей.

7.45

Огонь охопив нижчі яруси кают. Стерно не працює...
СОС СОС.

8.10

Огонь доходить до машинового відділу. Загрожують
вибухи котлів. Локалізація пожежі неможлива...
Жінки і діти в човнах...

РЕПОРТЕРА АЛЬБЕРТА ЛЬОНДРА короля французьких репортерів

8.24 Капітан дав наказ спустити рятукові човни на воду. Огонь відрізав частину кабін від входу. Є жертви. Пароплав починає хилитися на лівий бік... СОС СОС.

8.41 Капітан наказав екіпажеві сідати в рятукові човни... Ситуація безнадійна.

8.53 Наказ усім покинути пароплав. Огонь доходить до капітанської кабіни. На СВВ на обрії дим. Португальський вантажний пароплав "El Duro" телеграфує — пливем на допомогу.

9.12 Останній морець покинув палубу. Жорж Філіпар швидко хилиться на лівий бік. Треба...

Апарат затріщав і замовк. Сінгапур пробував ще дві години зв'язатися з Жорж Філіпаром, але відповіді не було. О год. 6.42 Сінгапур одержав першу вістку. О год. 9.12 остання незакінчена вістка полетіла в етер. В цей час на вулицях Парижу, Лондону й Нью-Йорку перші газетчики вибігли з надзвичайними виданнями своїх часописів, у яких на першій сторінці широкий напис повідомляв:

Лондон, 21 травня, Ройтер. На палубі французького пароплаву Жорж Філіпар, що знаходиться на шляху з Шанхаю до Марселю, вибухла пожежа. Подробиці ще невідомі.

Вечірні часописи опублікували вже повністю звідомлення, що їх до 9.12 підхопила сінгапурська стація. Десятки тисяч людей читали їх і не усвідомлювали, що читають останню депешу французького короля репортерів — Альберта Льондра.

Лише на другий день вони прочитали повідомлення. Спілки французьких журналістів, що Альберт Льондр, репортер, загинув на палубі Жорж Філіпера, передаючи своїм читачам останні вісті про події на пароплаві.

Чому ПЛАСТУН заводить КУРС РЕПОРТЕРА?

МЕТА:
КОЖНИЙ ПЛАСТУН
РЕПОРТЕРОМ „ПЛАСТУНА“

Журналістика — найліпша икона громадського життя. Вона привчає сприймати події зі становища інтересів громади, серед якої репортер живе. Вона привчає думати швидко, бістро й чітко. Хто навчиться так думати, забезпечить собі успіх в особистому і громадському житті.

ПЛАСТУН хоче, щоб кожний його читач павчився розповідати загалу про те, що бачив та пережив. Хочемо, щоб кожний з вас куди б Доля його не закинула, зумів написати про своє життя, буття тим, що попадуть в інші ےра, в інше оточення. Щоб згодом кожний з вас міг бути дописувачем не лише ПЛАСТУНА, але й кожної української газети, що цікавиться пильно долею дітей України. А ТОМУ

не гаючись **ДО ПРАЦІ!**
завдання перше

1 Уяви собі, що ти разом з Альбертом Льондром на Жорж Філіпарі. Пароплав горить — Льондр гине на твоїх очах...

1.-ЯК ЗАГИНУВ РЕПОРТЕР?
2.-ЯК ТИ ВРЯТУВАВСЯ?

Відповіді порадивши з своєю фантазією, формулою так, наче б ти їх мав телеграфувати, а саме: трьома депешами

Перша — 28 слів

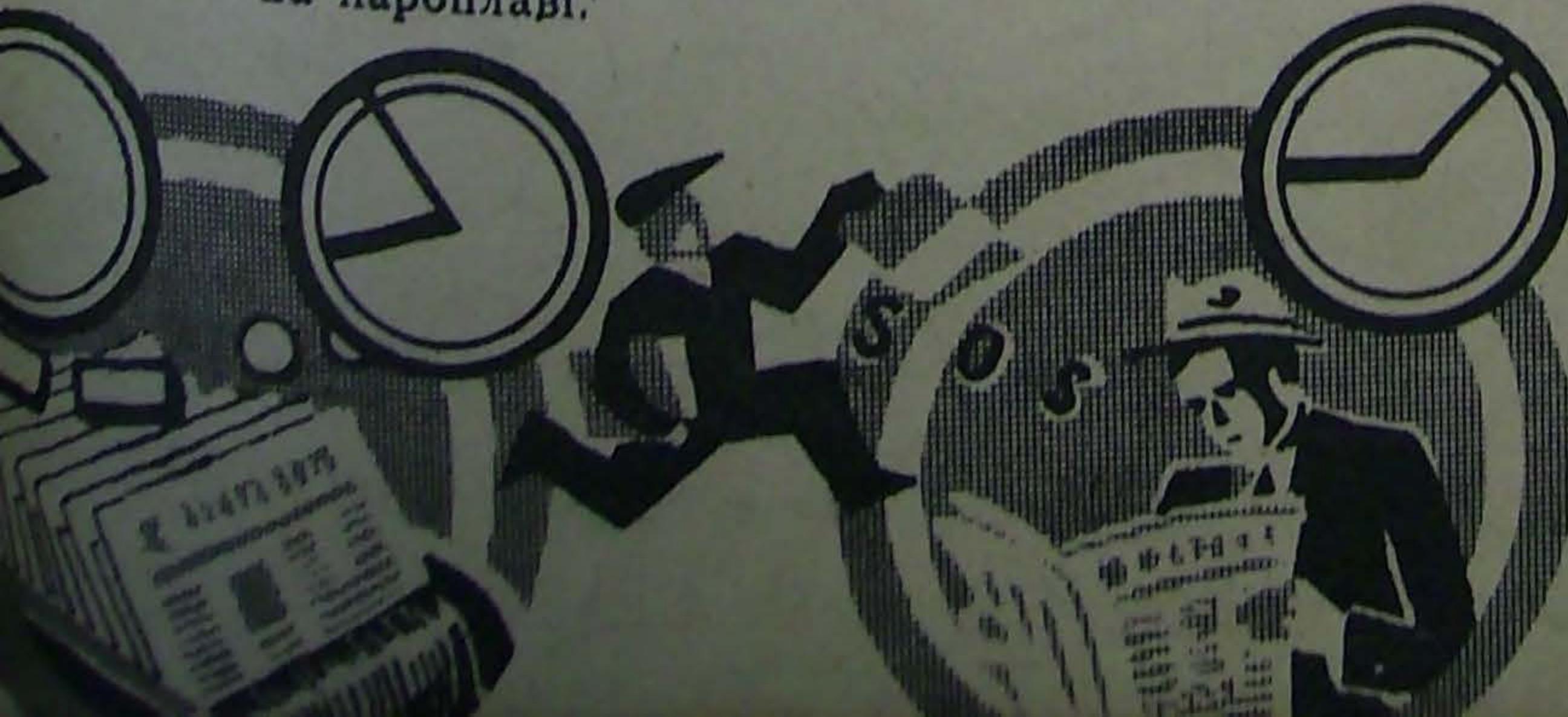
Друга — 45 слів

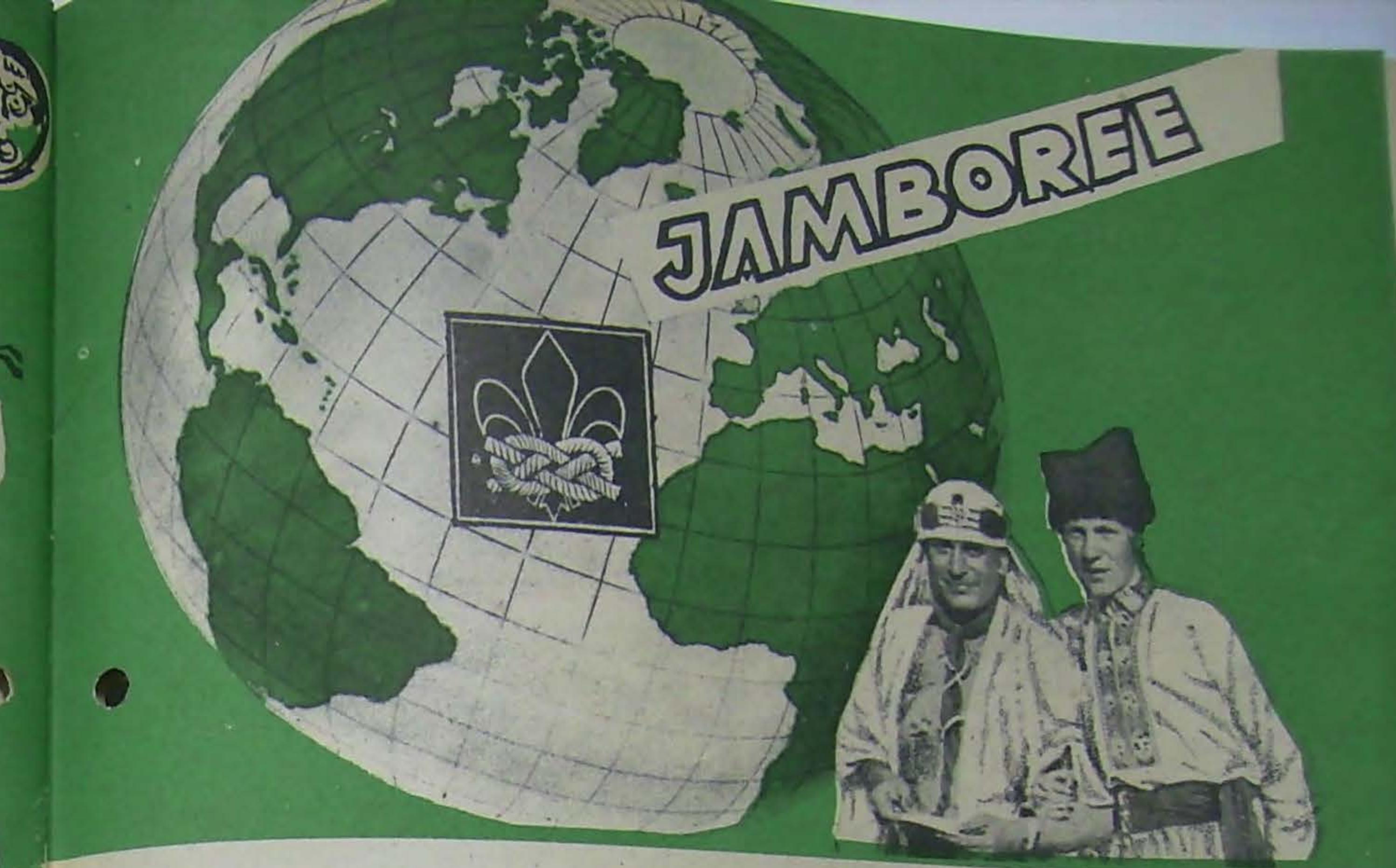
Третя — 51 слів

Обмежуючись кількістю слів, Ти мусиш читачеві розповісти все важливе, що могло б на Твою думку трапитися при загибелі Альберта Льондра та при твоєму врятуванні.— В кожному числі ПЛАСТУНА будуть подібні завдання. Автори найкращих задумом та стилізацією депеш одержать посвідку

**ПОСТІЙНОГО РЕПОРТЕРА
„ПЛАСТУНА“**

ТРИ НАЙКРАЩИХ РЕПОРТЕРИ ПЛАСТУНА будуть коштом Редакції записані на заочний КУРС ЖУРНАЛІСТИКИ при Українському Технічно-Господарському Інституті в Регенсбурзі.

КРАЇНИ (на мапі означені білою барвою), **ДЕ ІСНУЮТЬ СКАУТСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАРЕГІСТРОВАНІ В МІЖНАРОДНІМ БЮРІ В ЛОНДОНІ.** Чорною барвою зазначені країни, де скаутів не існував до війни, або був заборонений. Аргентина, Африка (Південна), Афганістан, Бельгія, Болгарія, Бразилія, Велика Британія, Венесуеля, Голяндія, Гайті, Греція, Гватемала, Данія, Домінік, Еквадор, Естонія, Єгипет, Зеднані Держави Північної Америки, Ісланд, Ірак, Іран, Китай, Колумбія, Коста-Ріка, Куба, Латвія, Литва, Ліхтенштайн, Люксембург, Мексико, Норвегія, Перу, Польща, Португалія, Румунія, Сіям, Сирія, Фінляндія, Франція, Швейцарія, Швеція, Чіле, Югославія, Японія, (Скавти армянські). В дужках скаути бездержавні признані Міжнародним Бюро. Коли між ними будуть українці?

СЛОВНИК ПЛАСТУНА

65 років тому народився КИРИЛО СТЕЦЕНКО.

Пласт виховує майбутніх громадян держави. Держава в тим сильніша, що сидить на громаді. Сідомість погані в правильному сприйманні, розумінні в одній події донечка нас. Для цього треба внати із значенням походинних назв і номінів... «СЛОВНИК ПЛАСТУНА» вводить на своїх сторінках «СЛОВНИК ПЛАСТУНА», якоджико такого буде зможити читачам ізмістом слів, що найчастіше тепер поворотиться з книжки в подібні і близькому й далі-ку світі. Насамперед містичного пояснення найбільш важливих виразів, однак Редакція очко подивиться на сторінки «СЛОВНИКА» поясненням із тих слів, які шкантять читачів. Запити надсилати на адресу редакції а прямікою «СЛОВНИК ПЛАСТУНА».

ДЕМОКРАТИЯ. Слово демократія, що його доводиться тепер чути на кожному кроці в зв'язку з різними поняттями, не греське слово. В нашій жовтій перекладаємо «народоправство». Демократичний устрій розвинувся передусім у стародавній Греції, головно в Атенах, у 5 сторіччі перед народженням Христа. Громадяни Атен та інших міст Гречії збиралися на вчевий майдан і виршували вільним голосуванням свої важливі політичні та господарські справи. Демократія — це витвір європейський. Азійський Схід не знає демократичного устрою. Там була влада самодержавників, деспотичних царів: у Єгипті, в Вавилонії, в Персії, в Китаї. Демократія може бути тільки там, де є вільні люди громадяни, що вмюють і хочуть своїм розумом вирішувати державі справи. Шлях розвитку до демократії тяжкий і довгий. Не раз бувало в історії, що свою волю народові накидали деспоїти. Там, де громадянство було вільною, відносно й досить активне, воно могло скликнути самовладу і завести демократичний лад по своїй вілі. Де охочі до самодержавної диктатури це зустрічають відсікі від організованого громадянства, там неминуче запанує франська віза. Деспотизм стоять на людях покривих, на рабських душах. Володарі деспотів знають лише підданіх рабів, котрим диктують свою волю. В старій московській державі навіть шляхта і князі називали себе «холопами» (рабами) царі. Оновлюють, що російський цар Павло (1796–1801) страшно лютував, коли чув слово «громадянин». Він визнавав тільки слово «підданій»...

В нашій історії маємо дуже багато прикладів боротьби за демократичну свободу. Коли гетьман Брюховецький, побувавши 1665 року в Москві, почав підписуватися в листах до царя — «раб і підіжок трону його величності», то велике обурення постало в козацькому народі: незабаром народне повстання скнуло цього «царського холопа». Другий приклад: 1709 року, після нещастного для України бою під Полтавою, козацьке військо опиняється на чужині, на землях тодішньої Туреччини. Козацька рада виробила Конституційний закон для України. В тому законі зазначено, що гетьман не може панувати за прикладом московського самовладного царя і казати — «так хочу, так наказую». В Конституції

МІСЯЧНА

ОДНОГО вечора у Відні, Бетховен, проходячи повз малий будинок, почув, як хтось грає уривок його сонати F. Він спинився послухати.

Враз почув піжний голос, що сказав:

«Ох, я би я хотіла почути цю річ від когось, хто б міг заграти її в дусі композитора.»

Бетховен відчинив тихо двері і ввійшов у малу кімнатку, по сусіду з шевською майстернею.

«Вибачте,» сказав ветхий композитор трохи зін'яко віло, «я чув музику і це мене спокусило здати. Я теж музикант.» Вираз обличчя молодого чоловіка, що був разом з дівчиною в кімнатці, став непривітний. Бетховен вибачався тому далі:

«Я чув теж декілька слів. Ви хотіли чути... Ви бажали... просто, дозвольте мені заграти?»

«Дякую», сказав швець коротко, «наш клявір ноганий, а крім того, в нас немає пот.»

«Не маєте пот? Як тоді грала панночка?...» здивувався Бетховен. Він перервав свою мову і почеврошив. Молода дівчина повернулась до його і дивилася сумно; Її непрозорі очі казали йому ясно, що вона сліпа.

«Прошу мені вибачити», пробурмотів Бетховен, «я не помітив зразу.»

«Ви грасте з нам'ято?»

«Так.»

«А де ж Ви цю музику чули?»

«На вулиці. По сусіду хтось грає на клявір, і коли вікна відчинені...» Дівчина раптом замовкла. Бетховен не сказав ні слова більше, сів і почав грати. Рідко коли він грав з таким теплим, глибоким почуттям, як тоді увечорі на старому піаніні для сліпої дівчини. Врешті її

120 років тому помер ЛЮДВІГ БЕТХОВЕН.

один з найбільших музичних геніїв світу. Народився Бетховен 17.XII 1770 року. Молодість його пройшла під враженням Великої Французької Революції. Під впливом її ідеї Бетховен вініс новий дух в музичне мистецтво. В його творах відчуваються найглибші переживания людського серця на тлі змагання за свободу людини. Цю свободу Бетховен ставить над усе. Хоч і працював він майже ціле життя як музикант в дворах шляхти, залишився аж до смерті демократом й республіканцем. І свою славну композицію «Sinfonia eroica» спочатку присвятив він Наполеону, сподіваючись що він несе свободу людству. Коли ж Наполеон оголосив себе шарем, Бетховен порвав присвяту. Серед великої музичної спадщини Бетховена є низка месс, симфонії, сонат і т.п. Оперу написав Бетховен лише одну — «Fidelio».

СОНATA

брать підійшов до Бетховена і сказав тихо:

«Чудовий чоловіче, хто ж Ви такий?»

Бетховен підінів голову, так ніби він не зrozумів. Молодий чоловік перепитав. Бетховен усміхнувся так, як тільки він це умів, — важкою, серйозною усмішкою:

«Слухайте!»

Враз почав він грати сонату F, ту, що перед тим грава дівчина. Радісний оклик вирвався з уст сліпої дівчини. Вона відразу пізнала гостя: «Бетховен!»

Коли він скінчив і встав, щоб відйті, підійшли до нього брат і сестра й затримали його:

«Заграйте ще раз, тільки ще один раз, маestro!»

Бетховен охоче вернувся до інструменту. В цю мить прорвалося світле проміння місяця крізь нічим незавішене віно і впало повно і м'яко на задумане, порожевіле від внутрішнього зворушення, лицє сліпої дівчини. Співчутливий погляд Бетховена спинився на цьому образі.

«Я заграю вам світло місяця», сказав урочисто майстер, і він почав ту сумні, так прекрасно солодку мелодію, тони якої сповнені дівчину, як ніжне проміння місяця, — ту безсмертну мелодію, яка і донині чарує весь світ, як «Місячна соната.»

Уривок з повісті Гергарда Шольце-Зайфера «БЕТХОВЕН»
Переклав С. Петров.

стопі, що гетьман повинен скликати тричі на рік представників від усіх областей України із пими обговорювати всі державні справи. До цього додано, що гетьман не має обращатися, коли б хто-небудь з народних уповноважених висловився певніді з думкою уряду.

Сучасна демократія розвинулася в Європі що юніо в 19 та 20 сторіччях. Й основна риса — це право народу своїм вільним голосуванням змінити уряд, поставити замість нього інший, згідно з бажанням більшості нації. Для правильного розвитку демократії треба, щоб між більшістю й меншістю поєднані у парламенті і між партіями було доцільне відношення: меншість мусить визнати, що закони ухвалює більшість, і не бунтуватися проти уряду, що має за собою більшість нації. Ті партії, що становлять більшість повинні брати на увагу також інтереси меншості. Уряд у демократичній державі не повинен уявити собі що він не може помилитися і що більшість народу буде за зального завжди голосувати. Це зобов'язує його чесно ставитися до меншостей, боком теперішня більшість при нових виборах програє, то сама стане меншістю в парламенті.

В демократії забезпечується право вільного слова і вільної критики діяльності уряду партіями, що не належать до уряду (опозиція). Критика — слово греське, значить суд, обсудження, чи обговорювання. Чесна критика не є щоденний урядовій таємниці, тільки допомагає. Міністри не можуть усього знати, що діється в державному апараті, тому можуть допускатися помилок. Критика, що є провадіє опозиційні партії, допомагає очистити громадське та державне життя від непорядків, від беззаконств і злочинів.

Як попереду сказано, демократія спирається на вільних громадян, що не бояться обстоювати свої права перед усіюкою самоволею й насильством. Для того, щоб демократія твердо стояла, мусить моральні, безстрашні характеристики переважати в народі. Де переважає тип низькопоклонних, затканих людів, що шукають собі тільки вигод і «при малювання» до урядової партії для «законоў нещасного», там демократичний лад не може вдергатися. Тому завдання наше, коли хочемо бути вільним народом, — змінювати й виховувати в собі небоязький, відважний характер, характер людей, які за свою людську гідність і за вільність громадянства готові при потребі і власне життя пожертвувати.

Попроси свого впорядчика, щоб докладніше розповів вам про теми, порушенні на сторінці «ГУТИРКА БІЛЯ ВАТРИ», коли ж звернешся до «ПЛАСТУНА», то він Тебі порадить, які книжки на ці теми слід прочитати.

Адміністратор „ІЛАСТУНА“ вручав СОТНІКОВІ НАНЧУКОВІ, керманичеві Українського Центрального Допомогового Бюро в Лондоні, під час його перебування в Авгебурзі, комплект „ІЛАСТУНА“ й „НОВАКА“, перших пластових видань на скітальщині.

„ІЛАСТУН“ ІДЕ В СВІТ.

Вже в грудні минулого року, на великій виставці чужомовної преси, влаштованій американською державною установою Common Council for American Unity в Нью-Йорку, в палаці, де відбуваються засідання Об'єднаних Націй, були виставлені перші числа „ІЛАСТУНА“. Це був наш перший виступ на міжнародному форумі. Хочемо й надалі гідно репрезентувати українську пластову пресу перед світом і показати чужинцям, що вміють і що можуть робити українські пластуни.

З цим рішенням

„ІЛАСТУН“ ІДЕ В СВІТ. ХОДИ Й ТИ З НАМИ.

„ІЛАСТУН“ відкриває свої сторінки кожному, хто хоче і вміє оповісти щось цікаве, хто має ініціативу й свіжі думки, „ІЛАСТУН“ відкриває читачам шляхи приязні й дружби зі світом, бо

ВІКНО В СВІТ

Від берегів Канади на півночі до бурхливого Кап-Горну на півдні, від Аляски на півночі, до Австралії на сході — скрізь живуть члени Великої Світової Сім'ї — СКАВІЙ.

Всі вони Твої брати. Всі вони живуть так, як і Ти, пластовими законами, борються за перемогу Добра над Злом Справедливості над Зухвалистю, є піонерами Вселюдської Ідеї світового братерства й співпраці. Вже цим вони Твої друзі. Від Тебе залежить, хто з них буде Твоїм особистим приятелем. ШУКАЙ! „ІЛАСТУН“ Тобі в цьому допоможе.

Якщо Ти не знаєш, як почати листування з незнайомим ще Тобі приятелем, перепиши листа, надрукованого на ст. 6 нашого журналу. Коли ще не маєш на чужині приятеля, перепиши на окремому листку додатну анкету, виповни й перешли на адресу „ІЛАСТУНА“. Він зробить решту: Ти можеш бути певний, що з якогось закутка світу до Тебе обізветься приятель скавт.

АНКЕТА. 1. Ім'я й прізвище — 2. Адреса — 3. Заняття — 4. Вік — 5. Чим цікавишся — 6. Хочеш листуватися з одним чужим скавтом, чи може з кількома — 7. Якими мовами можеш листуватися — 8. Які маєш особливі бажання — Підпис — Дата

Про кожну зміну своєї адреси не забудь своєчасно повідомити „ІЛАСТУНА“.

Видав Українське Пластове Видавництво в Авгебурзі.
Адміністратор ВОЛОДИМІР ЛУЧКАНЬ
Адреса для листування і грошових переказів:
PLASTUN - SCOUT, Augsburg, Postamt 2, Postfach
Druck: ZIENTNER, AUGSBURG

В наступному числі

„ІЛАСТУН“ розповість тобі, як 30 РОКІВ ТОМУ відбувся в Києві І-ий ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ СЕЛЯНСЬКИЙ З'ЄДНАННЯ, що виявив прагнення українського селянства до самовизначення українського народу, як 30 РОКІВ ТОМУ Українська Центральна Рада проголосила 1-ий УНІВЕРСАД, яким український народ перед всім світом заявив про своє право на творення своєї історії. Поет Косач Ю. розповість Тобі про ПЕРШЕ РУЙНУВАННЯ СІЧІ, а проф. Драгоманів згадає ПРО МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА, піонера новітньої української, демократичної думки. Блукуючи ЧУЖИМИ СВІТАМИ, завітавши в ПОЛУДНЕВУ АМЕРИКУ та переживши з Аркадієм Фіделером зворушливу ПРИГОДУ З АНАКОНДОЮ. Першими АЕРОСТАТАМИ, легшими від повітря, полонеш НАЗУСТРИЧ СОНЦЮ, і з перспективи 370 років глянеш з проф. Горнякевичем на життя і творчість славного маляра РУБЕНСА. РЕПОРТЕРСЬКИЙ КУРС покаже Тобі, як вибирати цікаві для читача вістки, а в ГУТИРЦІ БІЛЯ ВАТРИ поділишся з „ІЛАСТУНОМ“ своїми думками про символ ідеалізму НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРАПОР. З уст старого боцмана Мадурека почуєш ЛЕГЕНДУ ПРО КОМПАС, мандруючи за її стрілкою, з поетом Дмитром Фальківським промайнеш на крилах пісні над РІДНИМИ КРАЯМИ ПОЛІСЯМ. Побувавши вдома, зазирнеш в ІСТОРІЮ ФРАНЦІЇ, країни цьогорічного Джемборі.

Показавши свою спритність на СТОРІНЦІ РОЗВАГИ, посмішшися з „ІЛАСТУНОМ“ у КУГОЧКУ ГУМОРУ та поділишся думками в ВІДДІЛІ ЛИСТУВАННЯ.

Малюнок і слово Соннаро Парда заведуть Тебе під кінеп'я на українські землі в період НОВОЇ КАМ'ЯНОЇ ДОБИ.

ГЕГЬМАН САГАЙДАЧНИЙ в передказі П. Феденка переживе на Твоїх очах перші пригоди на шляху до Острозької Академії, а три хоробрих юнаки В. Софонова продовжуватимуть мандрівку ГІРСЬКИМИ ПЛАЯМИ.

Коли Ти ще не передплатник, зарезервуй собі це число, надіславши 15 марок передплати на четверть року на адресу: PLASTUN - SCOUT, Augsburg, Postamt 2, Postfach.

Напиши нам, що Тобі в цьому числі найбільше сподобалося, що менше, а що вважаєш найважливішим і чому. Напиши, що Ти чи Твої товариші хотіли б побачити на сторінках „ІЛАСТУНА“ і чому.

За добру, використану в журналі думку, крім належного гонорару, одержиш цікаву книжку.

ПИШИ!

Батьків, виховників та вчителів Редакція просить теж надсилати свої враження від журналу, зауваження та поради.

Історія України

1. СТАРША КАМЯНА ДОБА (ПАЛЕОЛІТ).
Словом і малюнком розповідає
СОННИЙ ПАРД

ЛЮДИ ТОГО ЧАСУ НЕ ВМІЛИ ЩЕ
БУДУВАТИ ХАТ І ТОМУ ЖИЛИ
В ПРИРОДНИХ ПЕЧЕРАХ, АБО
ПІД ГОЛИМ НЕБОМ.

ХОЧ І ВМІЛИ ВЖЕ ДОБУВАТИ Й УТРИМУВАТИ
ВОГОНЬ, ТА СТРАВ ЩЕ НЕ ВАРИЛИ
І М'ЯСО ВПОЛЬОВАНОГО ЗВІРЯ
ІЛИ СИРИМ, ІНКОЛИ ЛІШЕ
ПЕЧЕНИМ.

ЖИЛИ ВОНИ ВИКЛЮЧНО З ПОЛОВАННЯ,
ВЖИВАЮЧИ ЗАМІСТЬ ЗБРОЇ ЛІШЕ
КАМЕНЮКИ, ТІЛЬКИ ЗГРУБА
ОБТОЧЕНИ Й ПРИСТОСОВАНІ
ДО ВЖИТКУ

ОДНАЧЕ БАГАТО СИЛИ Й ЧАСУ ВИТРАЧАЛА
ЛЮДИНА КАМ'ЯНОЇ ДОБИ НА
ПРИКРАШУВАННЯ ТВАРИННИХ
КІСТОК КАРБОВАНИМИ
ОРНАМЕНТАМИ Й
РІСУНКАМИ.

В наступному числі — НОВІША КАМЯНА ДОБА